

Dodatak Tumaču zakona o izvršenju i obezbjeđenju, 1937.

Sadržaj

Predgovor

Sadržaj

I Uvod

Anticipativno stavljanje na snagu izvjesnih propisa Ip.

Stavljanje na snagu cjelokupnog Ip.

II Uredba o uvođenju zakona o izvršenju i obezbjeđenju
od 9. jula 1930 god. (Uip.), M. S. Br. 411, obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna
1937. god., br. 131-XXXIX

Uvodne napomene

I Stupanje na snagu (čl. 1)

II Raniji zakoni, uredbe i pravilnici (čl. 2 do 10)

Opća derogaciona klauzula (čl. 2)

Javne dažbine i njima ravni zahtjevi (čl. 3)

Povlastice društava (zavoda itd.) (čl. 4)

Opći propisi o ostavljanju ranijih propisa u važnosti (čl. 5)

Propisi, koji se izričito ostavljaju na snazi (čl. 6)

Učinak ograničenja iz člana 6 br. 5, 8 i 10 prema trećim licima (čl. 7)

Zaštita minimuma zemljoradničkog posjeda (čl. 8)

Propisi, kojim se otstupa od propisa Ip. (čl. 9)

Odluke, koje se jednako izvršuju kao i presude redovnih sudova (čl. 10)

III Opća naređenja (čl. 11 do 26)

Nadležnost sudije pojedinca okružnog suda (čl. 11)

Ovrha u slučaju smrti ovršenikove na području apelacionog suda u Novom Sadu (čl. 12)

Ovrha na priboru javnih skladišta (čl. 13)

Izuzimanje od ovrhe u stečajnom postupku (čl. 14)

Primjena propisa Ip., koji se odnosi na zemljišta upisana u javnoj knjizi na području kasacionog suda u Beogradu (čl. 15)

Izmjena u uredbi o intabulaciji (čl. 16)

Shodna primjena naređenja čl. 15 Uip. na područjima velikog suda u Podgorici i apelacionog suda u Splitu (čl. 17)

Ovršni organi na područjima apelacionih sudova u Novom Sadu i Zagrebu (čl. 18)

Pristojbine ovršnih organa na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu (čl. 19)

Ovrhe po propisima rudarskih zakona (čl. 20)

Postavljenje zajedničkog skrbnika imaocima založnica ili dionih obveznica (čl. 21)

Pravo ostvarivanja zahtjeva za brisanje hipoteke (čl. 22)

Upućivanje na naređenja građanskog prava (čl. 23)

Pobijanje presuda obraničkih sudova u ovršnom postupku (čl. 24 i 25)

Naplaćivanje troškova (pristojbi), novčanih kazna i naknada (čl. 26)

IV Prelazna naređenja (čl. 27 do 32)

V Završna naređenja (čl. 33)

III Uredba o izmjenama i dopunama u zakonu o izvršenju
i obezbeđenju od 9. jula 1930 godine (izvršni postupak Ip.), M. S. Br. 410. od 4. juna 1937
god., obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna 1937 g., br. 131-XXXIX

Uvodne napomene

Sadržina uredbe:

Ovrha na prinadležnostima javnih službenika (čl. 1)

Dopuna propisa o ovrsi radi prethodnog ispunjenja (čl. 2)

Pravo zaloge na invecta et illata, dotično na fundus instructus (čl. 3)

Završno naređenje (čl. 4)

IV Uredba o postavljanju i izboru vještaka za procjenjivanje zemljišta, o njihovom nagrađivanju i o postupku pri procjenjivanju, Br. 65.880 U-578, od 24. juna 1932 god., obnarodovana u Službenim novinama od 7. jula 1932 god., br. 153-LXX

I Postavljanje vještaka (§§ 1 do 8)

II Pozivanje vještaka (§§ 9 do 17)

III Pravila, kojih se treba držati pri procjenjivanju (§§ 18 do 32)

IV Postupak pri procjenjivanju (§§ 33 do 45)

V O nagrađivanju (pristojbama) vještaka (§§ 46, 47)

VI Prelazna i završna naređenja (§ 59)

Stvarno kazalo

343.8(497.11)-
(094.5.072)

DODATAK

TUMAČU ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBJEĐENJU (IP.)

I. UVOD

II. UREDBA O UVOĐENJU UIP.

III. UREDBA O IZMJENAMA I DOPUNAMA IP.

IV. UREDBA O PROCJENJIVANJU ZEMLJIŠTA

SASTAVIO

DR. FRANJO GORŠIĆ

GENERALNI INSPEKTOR MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA

W. T. L.

1937

TISAK „TIPOGRAFIJE“ D. D. ZAGREB

38

DODATAK

TUMAČU ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBJEĐENJU (IP.)

- I. UVOD
- II. UREDBA O UVODENJU UIP.
- III. UREDBA O IZMJENAMA I DOPUNAM IP.
- IV. UREDBA O PROCJENJIVANJU ZEMLJIŠTA

SASTAVIO
DR. FRANJO GORŠIĆ
GENERALNI INSPEKTOR MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA

1937.

1937

TISAK „TIPOGRAFIJE“ D. D. ZAGREB

PREDGOVOR

Proteklo je punih sedam godina, otkad je u izdanju »Tipografije« D. D. u Zagrebu izšao iz štampe »Tumač zakona o izvršenju i obezbjeđenju (ovršnog postupka).« Znalo se, istina, da »uvodni zakon«, koji je bio najavljen tim zakonom (§ 352), neće biti donesen tako brzo, ali ipak nitko nije mogao ni pomisliti na to, da će se stupanje na snagu ovršnog postupka tako odugovlačiti. Uzrok otezanju treba tražiti u okolnosti, što redovni sudovi na područjima kasacionog suda u Beogradu i velikog suda u Podgorici još nijesu bili organizovani, dok se, međutim, naša opća uprava sa pravom usprotivila, da primi na sebe, makar i samo »privremeno«, sudske poslove ovrhe i obezbjeđenja, koji iziskuju detaljno poznavanje novog građanskog parničnog postupka kako u teoriji tako i u praksi. Stanje reforme redovnih sudova na jugu države dopušta stopram letos, da vlada pristupa stavljanju na snagu novog ovršnog postupka. Uredbo o uvođenju zakona o izvršenju i obezbjeđenju od 4. juna 1937 godine (Službene novine od 14. juna 1937 god., br. 131—XXXIX) predviđeno je sa zakonskom snagom, da novi ovršni postupak dobija obaveznu snagu 1. januara 1938 god., a na području velikog suda u Podgorici 1. aprila 1938 god.

Uredba o stavljanju na snagu novog ovršnog postupka obuhvaća i dosta veliki niz drugih propisa, a naročito naređenja o stavljanju van snage ranijih propisa, zatim opća, prelazna i završna naređenja. Zatim je ministarski savjet propisao i Uredbu o izmjenama i dopunama u zakonu o izvršenju i obezbjeđenju. Najzad ima i stanovitih zakonskih propisa iz ranijih godina, kojima su izvjesne odredbe novog ovršnog postupka unaprijed stavljenе na snagu.

Sve to je pisca i izdavača navelo, da izdavanjem ovog »Dodataka« upotpune »Tumač zakona o izvršenju i obezbjeđenju«. Do-

br. 37210

datak je namijenjen svima praktičarima, a naročito pravnicima, koji »Tumač« već imaju. Još neprodati primjeri Tumača prodavat će se sa Dodatkom kao njegovim bitnim dijelom.

Pisac se nada dobrom prijemu i ovog Dodatka. Prijačna mu je dužnost da izreče svoju zahvalnost g. dr. Tašneru Joži, načelniku zakonodavnog odjeljenja ministarstva pravde u Beogradu, i g. Pahorukovu D. Nikolaju, inspektoru ministarstva pravde u Beogradu, na ljubaznosti, kojom je piscu stavljeno na upotrebu zvanično Obrazloženje ministarstva pravde, koje se odnosi na nove uredbe.

U Beogradu, 30. juna 1937 godine.

Dr. Franjo Goršić.

SADRŽAJ

	Strana
Predgovor	III
Sadržaj	V

I. UVOD

a) Anticipativno stavljanje na snagu izvjesnih propisa Ip.	1
b) Stavljanje na snagu cijelokupnog Ip.	4

II. UREDBA

o uvođenju zakona o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 god. (Uip.), M. S. br. 411, obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna 1937 god., br. 131-XXXIX.	
Uvodne napomene	7
I Stupanje na snagu (čl. 1)	8
II Raniji zakoni, uredbe i pravilnici (čl. 2 do 10):	
Opća derogaciona klauzula (čl. 2)	9
Javne dažbine i njima ravni zahtjevi (čl. 3)	9
Povlastice društava (zavoda itd.) (čl. 4)	12
Opći propisi o ostavljanju ranijih propisa u važnosti (čl. 5)	15
Propisi, koji se izrično ostavljaju na snazi (čl. 6)	15
Učinak ograničenja iz člana 6 br. 5, 8 i 10 prema trećim licima (čl. 7)	19
Zaštita minimuma zemljoradničkog posjeda (čl. 8)	20
Propisi, kojim se otstupa od propisa Ip. (čl. 9)	21
Odluke, koje se jednakost izvršuju kao i presude redovnih sudova (čl. 10)	24
III Opća naređenja (čl. 11 do 26):	
Nadležnost sudsije pojedinca okružnog suda (čl. 11)	25
Ovrha u slučaju smrti ovršenikove na području apelacionog suda u Novom Sadu (čl. 12)	25
Ovrha na priboru javnih skladišta (čl. 13)	26
Izuzimanje od ovrhe u stečajnom postupku (čl. 14)	26
Primjena propisa Ip., koji se odnose na zemljišta upisana u javnoj knjizi na području kasacionog suda u Beogradu (čl. 15)	27
Izmjena u uredbi o intabulaciji (čl. 16)	32
Shodna primjena naređenja čl. 15 Uip. na područjima velikog suda u Podgorici i apelacionog suda u Splitu (čl. 17)	33
Ovršni organi na područjima apelacionih sudova u Novom Sadu i Zagrebu (čl. 18)	34

Pristojbine ovrsnih organa na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu (čl. 19)	35
Ovrhe po propisima rudarskih zakona (čl. 20)	36
Postavljanje zajedničkog skrbnika imaočima založnica ili dionih obveznica (čl. 21)	36
Pravo ostvarivanja zahtjeva na brisanje hipoteke (čl. 22)	38
Upućivanje na naređenja građanskog prava (čl. 23)	39
Pobijanje presuda obraničkih sudova u ovršnom postupku (čl. 24 i 25)	39
Naplaćivanje troškova (pristojbi), novčanih kazna i naknada (čl. 26)	41
IV Prelazna naređenja (čl. 27 do 32)	42
V Završna naređenja (čl. 33)	44

III. UREDBA

o izmjenama i dopunama u zakonu o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 godine (izvršni postupak — Ip.), M. S. br. 410, od 4. juna 1937 god., obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna 1937 g., br. 131-XXXIX.

Uvodne napomene	46
Sadržina uredbe:	
Ovrha na prinadležnostima javnih službenika (čl. 1)	46
Dopuna propisa o ovrsi radi prethodnog ispunjenja (čl. 2)	47
Pravo zaloge na inventa et illata, dotično na fundus instructus (čl. 3)	49
Završno naređenje (čl. 4)	51

IV. UREDBA

o postavljanju i izboru vještaka za procjenjivanje zemljišta, o njihovom nagrađivanju i o postupku pri procjenjivanju, Br. 65.880 U-578, od 24. juna 1932 god., obnarodovana u Službenim novinama od 7. jula 1932 god., br. 153-LXX.

I Postavljanje vještaka (§§ 1 do 8)	52
II Pozivanje vještaka (§§ 9 do 17)	56
III Pravila, kojih se treba držati pri procjenjivanju (§§ 18 do 32)	59
IV Postupak pri procjenjivanju (§§ 33 do 45)	65
V O nagrađivanju (pristojbama) vještaka (§§ 46, 47)	70
VI Prelazna i završna naređenja (§ 59)	73
Stvarno kazalo	75

UVOD

a) Anticipativno stavljanje na snagu izvjesnih propisa Ip.¹⁾

Dovoljno je poznato, da kodifikatori nijesu računali sa dužim odlaganjem stupanja na snagu Ip. To se dobro vidi po tome, što je finansijski zakon za 1933/34 godinu (§ 25 br. 3), da bi popunio prazninu, ozakonio načelo, da svuda, gdje god se Grpp. poziva na novi Ip., treba podrazumijevati odgovarajuće propise postojećih zakona, a ukoliko takovih propisa nema, da, sve dok Ip. ne dobije obaveznu snagu, treba smatrati, kao da se Grpp. na njih uopće ne poziva i da uređenja tog zakonika, koja se zasnivaju na takovim propisima, ne važe. Propis, o kome je riječ, klasičan je dokaz za teško stanje našeg obvršnog prava poslije obnarodovanja Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9. jula 1930 godine. Pokazalo se, da pravna nesigurnost u oblasti ovršnog prava nakon stupanja na snagu novog Grpp. niukoliko nije bila manja od ranije pravne nesigurnosti, pa je počelo da uzima maha mišljenje, da je skoro donošenje uvodnog zakona za Ip. (Uip.) kao i stavljanje na snagu Ip. na teritoriju cijele države najhitnija zadaća naše građansko-parnične reforme, koja bez toga ostaje torzo, pa i hronični uzrok stalnim gubicima baš onih parničara, koji su u pravu, pa im zakonodavac ipak odriče obećanu pomoć.²⁾

Zakonodavac je bio čak primoran, da narocitim zakonskim narednjima, koje za teritorij cijele države, koje za izvjesna pravna podru-

¹⁾ Kratica »Ip.« (izvršni postupak) zvanično je zavedena sudskim poslovnikom za sudove prvog i drugog stepena (uredbom od 25. oktobra 1932 god., Sl. nov. od 28. januara 1933 god., br. 20-VII). Pisac se u ovom Dodatku pridržava sviju kraticu, koje su zavedene tim poslovnikom.

²⁾ Vidi o tome piševe napis »Za što skorije stavljanje na snagu Zakona o izvršenju i obezbeđenju« u septembarskoj svesci »Branica«, organa advokatske komore u Beogradu, 1935 god.

čja tog teritorija, unaprijed stavi na snagu neke propise Ip., bez kojih se više nije nikako moglo izaći na kraj. Prilikom zakonodavne akcije za zaštitu zemljoradnika pokazalo se, da se ta zaštita nikako ne može ostvariti, a da se privremeno ne pribjegne stavljanju na snagu onih propisa Ip., koji prema svojoj suštini sadrže pozitivne odredbe socijalne zaštite zemljoradnika. Zakonom o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Ip.³⁾ stavljen je na snagu čitav niz propisa Ip.⁴⁾, koji su propisi ostavljeni u važnosti izričnim odredbama docnijih zakona i uredaba »sve dok se ne doneše i ne dobije obaveznu snagu novi zakon o zaštiti zemljoradnika i o sređivanju kreditnih odnosa u zemlji.«⁵⁾ Odnosne zakone i uredbe o zaštiti zemljoradnika navodimo

³⁾ Izdata su svega tri zakona i tri uredbe o zaštiti zemljoradnika. Prvi »zakon o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Ip.«, nosi datum 19. aprila 1932 god., a obnarodovan je u Sl. nov. od 20. aprila 1932 god., br. 91-XI.

⁴⁾ Prema objašnjenu uredbe za izvršenje naprijed pomenutog zakona, br. 59.320, od 6. juna 1932 god., Sl. nov. od 11. juna 1932 god., br. 131-LX, propisi Ip. nisu stavljeni na snagu samo za zemljoradnike, nego oni su proglašeni kao obaveznici za svakog, protiv koga se vodi ovrh po postojecim zakonima. Stavljanju na snagu propisa iz § 65 st. 1 i 2 Ip. bio je cilj, da se troškovi ovrh svedu na pravu mjeru (čl. 8). Propisi iz § 69 Ip. stavljeni su na snagu, jer se tu predviđa ograničenje ovrh na nepokretnoj imovini, ako je u pitanju naplata novčane tražbine u iznosu ispod 1000 din. (čl. 9). Stavljanjem na snagu odredaba iz § 209 Ip. izmijenjeni su propisi, kojima se predviđa izuzimanje izvjesnih telesnih pokretnih stvari od ovrh (čl. 10). Stavljanjem na snagu propisa iz §§ 119, 133, 134, 148, 165 sl. 5 i 230 Ip. uvedena je u cijeloj državi ustanova najniže prihvatljive ponude (cijene), ispod koje se pokretne i nepokretne stvari ne mogu prodati putem ovrh (čl. 11). Najzad su propisi iz § 113 Ip. o utvrđivanju vrijednosti zemljišta, koja treba na dražbi prodati, stavljeni na snagu za područja apelacionih sudova u Novom Sadu, Zagrebu i Sarajevu (čl. 13).

⁵⁾ Svi ti propisi ostavljeni su, privremeno, na snazi docnijim zakonima i uredbama: zakonom o produženju važnosti zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Ip., od 19. decembra 1932 god., Sl. nov. od 20. decembra 1932 god., br. 259-CX (čl. 1); zatim istim takovim zakonom od 19. oktobra 1933 god., Sl. nov. od 20. oktobra 1933 god., br. 243-XCIII (čl. 1); zatim uredbom o zaštiti zemljoradnika, br. 75.482, od 22. novembra 1933 god., Sl. nov. od 28. novembra 1933 god., br. 269-LXXIX (čl. 16); uredbom o zaštiti zemljoradnika od 27. augusta 1934 god., br. 197-LII (čl. 17); najzad uredbom o zaštiti zemljoradnika, K. M. br. 184, od 30. septembra 1935 godine, Sl. nov. od 8. oktobra 1935 godine, br. 233-LVII (čl. 20).

pod crtom. Ova je zakonodavna akcija zaključena uredbom o likvidaciji zemljoradničkih dugova, M. P. br. 70.380/V, od 25. septembra 1936 god., br. 223-LIII, kojom su stavljeni van snage svi raniji propisi, koji se odnose na zaštitu zemljoradnika, pa tako i propisi Ip., koji su bili privremeno stavljeni na snagu bilo za cijelu državu, bilo za neka pravna područja (čl. 57). Propisi Ip. zakonodavcu pri likvidaciji akcije nijesu više bili potrebni. J

Važno je napomenuti uredbu o stupanju na snagu § 20 Ip., koja je donesena na osnovu § 63 finansijskog zakona za 1934/35 godinu, a obnarodovana je u Službenim novinama od 3. avgusta 1934 god., br. 177-XLVII. Stavljanjem na snagu § 20 Ip. izjednačena je na teritoriju cijele države ovrh protiv samoupravnih tijela i protiv ustanova, koje je nadležna vlast proglašila javnim i općim korisnim.⁶⁾

Najzad treba napomenuti, da je zakon o državnom pravobranioštvu od 15. juna 1934 god., Sl. nov. od 19. jula 1934 god., br. 164-XLII, donio dvije novine, koje duboko zasecaju u Ip. U pitanju su §§ 28 i 29 spomenutog zakona. Paragrafom 28 predviđa se, da vjerovnik, kojem je pravosnažnom sudskom odlukom dosuđena novčana tražbina od države, ima dužnost, uputiti nadležnom državnom pravobranioštvu molbu radi isplate (st. 1), a zatim, da se može tražiti ovhra kod suda, ako u roku od dva mjeseca od predate molbe vjerovnik ne bude obaviješten o izdatom nalogu za isplatu, ili ako u roku od četrnaest dana od dana obaviještenja da je nalog izdat, isplata ne bude izvršena (st. 2). Ovo treba da dođe na mjesto naših izlaganja u Tumaču str. 117 (uz § 20 Ip., razdvoj II).

§ 29 zakona o državnom pravobranioštvu predviđa, da se radi naplate novčanih potraživanja od države ne mogu uzeti u ovru nepokretnine i pokretnine, koje su neposredno namijenjene javnoj službi, saobraćaju i zemaljskoj odbrani, novac u državnim kasama, predmeti

⁶⁾ Uredba, o kojoj je riječ, glasi: »Na osnovu § 63 finansijskog zakona za 1934/35 godinu, a po predlogu ministra pravde i ministra finansija ministarski savjet propisuje uredbu o stupanju na snagu § 20 zakona o izvršenju i obezbjeđenju dobija obaveznu snagu za cijelu Kraljevinu danom obnarodovanja ove uredbe u »Službenim novinama«. Čl. 2. — Ova uredba dobija obaveznu snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama«. — Br. 73.060. 31. jula 1934 god. Beograd.

državnog monopolija, kao ni primanja države po javnopravnom osnovu, kao što su porezi, takse, trošarina, carina i drugo. I ovaj je propis dopuna propisa § 20 Ip.

b) Stavljanje na snagu cijelokupnog Ip.

Po nalogu ministarstva pravde projekat uvodnog zakona za zakon o izvršenju i obezbjeđenju (Uip.) izradio je dr. E. S. N. E. Bertold, profesor prava na zagrebačkom sveučilištu. Rad, koji je obuhvaćao 41 član, poslat je u aprilu 1935 god. mjerodavnima na mišljenje. Ministar unutrašnjih poslova dr. Korošec Anton prigovorio je članu 19 projekta, pošto je bilo njime predviđeno, da će na područjima ranije Srbije i Crne Gore vršiti provođenje sudskeh ovršnih radnja organi općih upravnih oblasti prvog stepena, »čime se, bez sumnje za čitav niz godina (dok se na pomenutim područjima ne ustanoće posebni sudske organi za provođenje izvršenja), sreskim načelnicima kao i upravniku grada Beograda stavljuju u dužnost cijelokupni poslovi tako zvanih izvršnih sudova po Ip.«. Ministar unutrašnjih poslova je dao mišljenje, da je ovakova organizacija sudske ovršne službe neprovodljiva, pa se on sa takovim uređenjem ne može saglasiti.⁷⁾ I pored takovog stava ministra unutrašnjih poslova, ministarstvo pravde održalo je u maju 1936 god. anketu, na kojoj je pretresan uvodni zakon, a ujedno i nacrt »uredbe ministra pravde donesene sporazumu sa ministrom unutrašnjih

⁷⁾ U odnosnom svom pismu III br. 16.207 od 27. jula 1935 god., ministar unutrašnjih poslova ističe, »da se od općih upravnih oblasti nikako ne bi moglo zahtijevati ono detaljno poznavanje Grpp., koje je neophodna pretpostavka za obavljanje tih poslova, kao ni poznavanje sviju propisa novog Ip. sa svim njegovim novinama kako u pogledu sretstava ovrhne tako i u pogledu pojedinih ovršnih radnja. Priznato je kako u literaturi tako i u praksi da su za besprijeckorno vršenje sudske ovršne vlasti po propisima novog Ip. potrebni naročiti specijalisti sa dugo-godišnjom građanskoparioničnom praksom, pa je prema tome iluzorno, da bi političko-upravni činovnici mogli vršiti te teške i razgranate funkcije, koje su im nepoznate, osim ako bi čitav niz godina proveli kao parnične sudije. S druge strane za te poslove nikako ne dolaze u obzir oni političko-upravni činovnici, koji nemaju pravni fakultet, a kojih ima srazmjerno mnogo baš na pravnim područjima, o kojima je riječ. Pa čak i u slučaju kad naprijed pomenutih momenata i preprijecka ne bi bilo, sreski su načelnici preopterećeni poslovima opće uprave, pa im se teret vršenja sudske ovršne vlasti ne može nametnuti.«

poslova o provođenju izvršenja na području kасационог судa u Beogradu i velikog судa u Podgorici. Međutim ni ovaj postupak nije urođio plodom, pošto je ministar unutrašnjih poslova dr. Korošec Anton svojim pismom od 11. maja 1935 god., III. br. 16004, saopćio ministru pravde, da je »u načelu za integralno uvođenje Ip. i protivan svakom produženju statusa quo po ovoj materiji na području nekadašnje Srbije i Crne Gore, ma u kome bilo vidu, kao što je to na sjednici komisije, održane u ministarstvu pravde od 11. maja 1936 god. i usmeno izložio predstavnik područnoga mi ministarstva.«

Obzirom na naprijed izloženo pobjedila je, najzad, teza, da se Ip. može privesti u život samo uporedo sa organizovanjem redovnih sudova u južnom dijelu države. Odnosne mjere toliko su ubrzane, da je ministar pravde dr. Subotić Niko već u finansijskom zakonu za 1937/38 godinu mogao primiti na sebe ovlašćenje (§ 27 br. 3), »da po odobrenju ministarskog savjeta uredbom sa zakonskom snagom odredi dan stupanja na snagu zakona o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 godine i da propiše uvodne odredbe za taj zakon, zatim da u sporazumu sa ministrom unutrašnjih poslova službenike odjeljenja za izvršenje kod upravnih oblasti prevede u resor ministarstva pravde, gdje će ih upotrebiti u svojstvu ovršnih organa u sudovima na područjima apelacionih sudova u Beogradu, Skoplju i velikog suda u Podgorici, i da krediti koji su predviđeni za ove službenike u budžetu ministarstva unutrašnjih poslova, upotrebi za isplatu njihovih prinadležnosti.«

Na osnovu prvog dijela ovog ovlašćenja ministar pravde dr. Subotić Niko povjerio je konačnu redakciju uredbe o uvođenju Ip. naročitoj komisiji, u čiji su sastav ušli profesori prava: dr E. S. N. E. Bertold iz Zagreba kao sastavljač projekta uvodnog zakona, zatim dr Arandelović Dragoljub iz Beograda i dr Sajović Rudolf iz Ljubljane. Konačno utvrđeni tekst (33 člana) podnijet je Ministarskom savjetu, koji je, u smislu predloga ministra pravde, projekat odobrio kao »Uredbu o uvođenju zakona o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1937 godine (Uip.)«. Ova je uredba obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna 1937 god., br. 131-XXXIX. Prema čl. 1 uredbe Ip. dobija obaveznu snagu za područja, na kojima je zakonik o sudsakom

postupku u građanskim parnicama od 13. jula 1929 godine već dobio obaveznu snagu 1. januara 1938 godine, a na području velikog suda u Podgorici 1. aprila 1938 godine.

U istom broju Službenih novina obnarodovana je i »Uredba o izmjenama i dopunama u zakonu o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 godine (Izvršni postupnik — Ip)«, koja je pod redakcijom dr. Tašnera Jože, načelnika zakonodavnog odjeljenja ministarstva pravde u Beogradu, nastala iz jednog dijela ranijeg projekta Uip., kome su dodate još i neke nove odredbe. Tu uredbu, koja nosi datum 4. juna 1937 god. i oznaku M. S. br. 410, donio je ministarski savjet na osnovu § 90 finansijskog zakona za 1937/38 godinu.⁸⁾ Prema sadržini te uredbe ukida se rečenica druga stava 1 §-a 245 Ip. (čl. 1), u §-u 321 Ip. daju se dve nove stavke (4) i (5) u pogledu ovrhe radi predhodnog ispunjenja (dodatane riječi »uz obezbjeđenja« brišu se u naslovu iznad §-a 321 Ip. — čl. 2), a najzad se predviđa zakonsko založno pravo porabodavaca na stvarima, koje su *invectae et illatae*, odnosno *fundus instructus* (čl. 3). Ova uredba dobija obaveznu snagu istoga dana, kada dobija obaveznu snagu Ip. (čl. 4).

U istom broju Službenih novina, na strani 928, otšampane su, najzad, i ispravke u tekstu Ip., koje su ranije sačinjavale jedan naročiti član projekta Uip. (čl. 29). Mi otšampavamo tekst tih ispravaka pod crtom s tim, da smo na te grijeske skrenuli pažnju još na odnosnim mjestima Tumača.⁹⁾

⁸⁾ Prve dve stavke § 90 finansijskog zakona za 1937/38 glase: (1) Ovlašćuje se ministarski savjet da može donositi uredbe sa zakonskom snagom u cilju sređivanja i olakšanja ekonomskih prilika u zemlji kao i uopće unaprijeđivanja privredne delatnosti. (2) Ove uredbe stupaju na snagu sa danom obnarodovanja i imaju se odmah podnijeti na saglasnost narodnom predstavništvu.

⁹⁾ Tekst zvaničnih ispravaka u Sl. nov. od 14. juna 1938 god., br. 131-XXXIX, (str. 928), glasi:

»U tekstu zakona o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 god. (Izvršni postupnik — Ip) — »Službene novine« br. 165-LXII od 23. jula 1930 godine — treba izvršiti ove ispravke:

1) U § 147 st. 1 rečenica 2 umjesto »u § 138 br. 1 do 3, 5 i 8« treba da stoji »u § 143 br. 1 do 3, 5 i 8«;

2) u § 188 st. 1 umjesto u zagradi citiranog »§ 114« treba da stoji »§ 113«;

3) u § 324 rečenica 1 umjesto »u §§ 313 i 314« treba da stoji »u §§ 322 i 323«.

X 0.96/2 Jan. - fave 1939/40

II

UREDJA O UVODENJU ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBJEDENJU OD 9 JULIA 1930 GOD. (UIP.)

M. S. br. 411, obnarodovana u Službenim novinama od 14. juna 1937 god., br. 131-XXXIX.

Uvodne napomene.

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju od 9. jula 1930 god. (Ip.) predviđa u § 352, da će se njegovo stupanje na snagu odrediti posebnim zakonom. Ovom posebnom zakonu (uvodnom zakonu) spadalo je u zadatku ne samo to, da odredi dan, kada će novi Ip. dobiti obaveznu snagu, nego i to, da donese odredbe o tome, ukoliko će ostati na snazi raniji zakoni, uredbe, naredbe i pravilnici o materiji, koja čini načelno predmet Ip., zatim da donese izvjesna naređenja opće prirode, koja zasecaju u materiju Ip., a ipak u njemu nijesu mogla naći mjesta, a najzad da donese potrebna prelazna naređenja.

U uvodu (vid. naprijed I b) istakli smo, kako je došlo do toga, da su spomenute odredbe donesene uredbom sa zakonskom snagom, umjesto »uvodnim zakonom«.

Uredba, koju ćemo otštampati i opremiti najpotrebnijim tumačem, sastavljenim na osnovu zvaničnog obrazloženja ministarstva pravde, dijeli se na 5 dijelova:

I. Stupanje na snagu (čl. 1).

II. Raniji zakoni, uredbe, naredbe i pravilnici (čl. 2 do 10).

III. Opća naređenja (čl. 11 do 26).

IV. Prelazna naređenja (čl. 27 do 32).

V. Završna naređenja (čl. 33).

Evo teksta uredbe:

Na osnovu § 27 st. 3 Finansijskog zakona za 1937/38 godinu,
propisujem

U R E D B U

o uvodenju zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9. jula 1930 god. (Uip)

I. Stupanje na snagu

Član 1

*u.čl.
33/1*

Zakon o izvršenju i obezbeđenju od 9. jula 1930 (Izvršni postupnik — Ip.) dobija obaveznu snagu za područja, na kojima je Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13. jula 1929 godine već dobio obaveznu snagu, 1. januara 1938 godine, a na području Velikog suda u Podgorici 1. aprila 1938 godine.

Pošto su propisi Ip. tijesno povezani sa propisima Grpp. — oni su drugi dio tih procesnih propisa —, jasno je, da se dan stupanja na snagu Ip. mora drukčije odrediti za ona područja, gdje je Grpp. već dobio obaveznu snagu, a opet drukčije za ona područja, gdje Grpp. još nije dobio obaveznu snagu. Zatim treba voditi računa i o tome, da je u posljednje vrijeme srazmjerno u kratkim razmacima dobito obaveznu snagu nekoliko opsežnih zakona sudske materije. Da bi se sudovima i zainteresovanom građanstvu dala mogućnost, da se bolje užive u odredbe Ip., trebalo je predvidjeti jedan veći razmak između obnarodovanja uredbe i stupanja na snagu Ip. U ovome smislu uredba članom i predviđa, da Ip. dana 1. januara 1938 godine dobija obaveznu snagu na onim područjima, gdje je Grpp. već na snazi, dok takovo regulisanje za područje velikog suda u Podgorici nije bilo za preporuku, jer će Grpp. i Ugrpp. na spomenutom području stupiti na snagu tek 1. novembra 1937 godine.¹⁰⁾

Prema čl. 5 uredbe, koju navadamo pod crtom, sve dok Ip. i Uip. ne stupe na snagu na području velikog suda u Podgorici, važiće i dalje na tom području dosadašnji propisi o ovrsi i obezbjeđenju.

¹⁰⁾ Vid. čl. 1 uredbe sa zakonskom snagom o stavljanju na snagu zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13. jula 1929 godine i uvodnog zakona za taj zakonik na području velikog suda u Podgorici, br. 51.578, od 1. juna 1937 god. Sl. nov. od 11. juna 1937 god., br. 129-XXXVIII.

II. Raniji zakoni, uredbe, naredbe i pravilnici

Član 2

[Opća derogaciona klauzula].

Kad novi Izvršni postupnik dobije obaveznu snagu, prestaju važiti svi propisi drugih zakona, uredaba, naredaba i pravilnika o predmetima, koji su uređeni novim Izvršnim postupnikom, ukoliko nisu tim novim Izvršnim postupnikom ili ovom Uredbom ostavljeni na snazi.

U pogledu dosadašnjih zakona, uredaba, naredaba i pravilnika, koji imaju prestati da važe danom stupanja na snagu Ip., uredbo-davac namjerno izbjegava njihovo taksativno nabranje. Kao što je to bio slučaj i u Ugrpp. i Uvp., uredbodavac i ovdje predviđa onu poznatu opću formulu, po kojoj prestaju važiti svi dosadašnji propisi o predmetima, koji su regulisani novim Ip., ukoliko nijesu bili istim Ip. ili pak ovom Uip. ostavljeni na snazi. Ovaj je način pouzdaniji, jer o mnogim odnosnim propisima, koji važe u pojedinim pravnim područjima, nedostaju točni pregledi, pa stoga postoji opasnost, da bi takšativno nabranje ispalo nepotpuno.

Član 3 ✗

[Javne dažbine i njima ravni zahtjevi].

(^a) Novim Izvršnim postupnikom ne dira se u zakonske propise o pravu prvenstva pri naplati, o obezbeđenju i o prinudnoj naplati poreza i drugih javnih dažbina, zatim zahteva, koji su u pogledu naplate izjednačeni sa javnim dažbinama, kao i onih zahteva Države čije je presuđenje i naplaćivanje stavljeno u nadležnost upravnih vlasti.

(^b) Ako po gore pomenutim propisima ima mesta sudskom izvršnom postupku radi obezbeđenja ili naplate zahteva navedenih u prvom stavu, primenjivaće se u pogledu dozvoljavanja i provodjenja sudskih radnja, koje se tiču izvršenja i obezbeđenja, propisi Izvršnog postupnika. Ali i kad se radi takvih zahteva vodi sudske izvršne postupke, neće se po propisima Izvršnog postupnika, nego po gorepomenutim

Xu. q2642 ē, 942 ē v. Proseski r. 3/38 et. 288.

posebnim propisima prosudjivati, da li i ukoliko obvezanik ili treća lica mogu putem parnice podnosići prigovore protiv izvršenja.

(⁹) Za ostvarivanje prava trećih lica na stvarima, koje su predmet administrativnog izvršenja (§ 36 Ip), vrede isključivo propisi Građanskog parničnog postupnika i Izvršnog postupnika. U tom slučaju za tužbu nadležan je isključivo sreski sud, u čijem se području u vreme podnošenja tužbe nalaze stvari ili deo stvari, na kojima se ta prava ostvaruju.

I Što se tiče zakona, koje treba ostaviti na snazi, dolaze u prvom redu u obzir zakonski propisi o prvenstvenom redu, obezbjeđenju i prinudnoj naplati poreza i drugih javnih dažbina kao i onih zahtjeva, gdje je presuđenje i naplaćivanje dato u nadležnost upravnih oblasti. Posebni razlozi, koji su bili mjerodavni za donošenje posebnog postupka o obezbjeđenju i prinudnoj naplati sa isključenjem nadležnosti redovnih sudova, postoje i poslije stupanja na snagu Ip., pa prema tome Ip. ne treba da dira u te posebne propise.

Stoga valja te propise održati na snazi, a to ne samo ukoliko predviđaju i uređuju ovru administrativnim putem, bilo kao tzv. poresku ovru, koja je uređena Uredbom o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza, donesene 19. novembra 1928 god. na osnovu člana 159 zakona o neposrednom porezu, Službene novine od 29. decembra 1928 god., br. 304-CI,¹¹⁾ bilo kao ovra preko opće upravne oblasti prve stepena, koja je uređena zakonom o općem upravnom postupku od 9. novembra 1930 god., Službene novine od 25. novembra 1930 god., br. 271-XCIII (§§ 136 i sl.),¹²⁾ bilo kao naplata državnih potraživanja iz službenog odnosa neposrednim odbijanjem od plate državnih službenika (§ 94 zakona o činovnicima i odnosni posebni zakoni), — nego i utoliko, ukoliko se tim zakonima pored administrativne ovre predviđa i sudska ovra (tako napr. čl.

¹¹⁾ Vid. Tumač zakona o izvršenju i obezbjeđenju (Ip.), Dodatak I, str. 565 do 594.

¹²⁾ Vid. piščev Komentar zakona o općem upravnom postupku od 9. novembra 1930 god., Beograd, Izdanje Gece Kona, 1931 (ćirilicom), str. 261 i sl., a u pogledu sudske ovre naročito str. 300 do 304.

80 i sl. uredbe o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza; §§ 160 i sl. zakona o općem upravnom postupku). Ali ukoliko po spomenutim propisima ima mesta sudske ovrsi, po prirodi stvari kako za ovru tako i za obezbjeđivanje imaju da važe isključivo propisi Ip. o dozvoljavanju i provođanju ovre. To je u uredbi o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza (čl. 82) i u zakonu o općem upravnom postupku (§ 160) izrično i istaknuto. Pa kad to nije rečeno i u svakome od ostalih posebnih zakona, koji pored administrativne ovre predviđaju i sudske ovrsi, to treba, da ne bude sumnje, ovdje istaći opće pravilo. Dosljedno tome propisi Ip. odlučni su i u pogledu pitanja izuzimanja stvari od ovre. Jedino se članom 8 ove uredbe održava na snazi i za sudske ovre propis iz čl. 34 br. 1 uredbe o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza, kojim se propisom predviđa, da se za naplatu poreza, kako državnih tako i samoupravnih, zemljoradniku ne može uzeti u popis (zaplijeniti) kuća sa okućnicom, dvorištem do 20 ar zemljišta.

II Obzirom na to, što po spomenutim posebnim zakonskim propisima spada u nadležnost upravnih oblasti, da odlučuju o zahtjevima navedenim u tim zakonima kao i o tome, pod kojim se pretpostavkama ti zahtjevi mogu prinudno naplatiti, to dosljedno tome te oblasti treba da budu nadležne i za odlučivanje o prigovorima protiv postojanja tih zahtjeva kao i protiv dopustivosti ovre. To je već istaknuto i u § 34 Ip. Ukoliko pak ti posebni propisi sami upućuju takove prigovore na put redovne parnice, biće redovni sudovi i za to nadležni. To je trebalo izrično istaći, da ne bude sumnje o tome. Naprotiv mogu sami redovni sudovi biti nadležni za odlučivanje o tzv. izlučnim tužbama, makar se one odnosile na administrativnu ovru, pošto je tu u pitanju pravo vlasništva, čije presuđenje spada u nadležnost redovnih sudova. Bilo je za preporuku, da se to izrično istakne.

Član 4

[Povlastice društava (zavoda itd.)]

Naročite povlastice priznate zakonom izvesnim društvima (zavodima, zadružama i njihovim savezima) u pogledu prinudne naplate njihovih tražbina i vođenja izvršenja ostaju u važnosti sa sledećim ograničenjima:

1) Izvršenje na nepokretnoj imovini prinudnom dražbom (prinudnom javnom prodajom) može se voditi samo sudskim putem po propisima Izvršnog postupnika. Ali ovim društvima (zavodima, zadružama i njihovim savezima) ostaje pravo, da sami vrše procenu zemljišta, koje se ima prodati prinudnom dražbom. Ako je zemljište od strane društva (zavoda, zadruge odnosno saveza zadruge) već bilo procenjeno povodom davanja zajma, a od tada nije proteklo više od godine dana i nije nastupila važna promena u kakvoci ili obimu zemljišta odnosno njegovog pripatka, onda će sud vrednost zemljišta utvrditi u smislu § 113 Izvršnog postupnika, uzimajući za osnovu ovu procenu. Inače će sud, kada dozvoli prinudnu dražbu društvu (zavodu, zadruzi ili savezu zadruge) odrediti rok, u kome ima da izvrši procenu, ako nije već predlogu za dozvolu izvršenja dražbom (§ 107 Ip) priložilo ispravu o izvršenoj proceni u svrhu predložene dražbe. To isto će vrediti i u slučaju kad koji drugi verovnik moli da se dozvoli izvršenje dražbom zemljišta založenog u korist jednog takvog društva (zavoda, zadruge ili saveza zadruge). Ako takvo društvo (zavod, zadruža ili savez zadruge) u ostavljenom mu roku ne podnese sudu procenu, izvršće je sud.

2) Dopustivost i uslovi za pristupanje već povedenom postupku izvršenja prosuđivaće se po propisima Izvršnog postupnika o pristupanju povedenom izvršnom postupku.

3) Za dosudu pokretnih telesnih stvari, koje se prodaju dražbom (javnom prodajom), važiće propisi § 230 stav 2 i 4 Izvršnog postupnika.

I Posebnim zakonima priznate su izvjesnim društvima, zavodima, zadružama i njihovim savezima naročite povlastice u pogledu naplate njihovih tražbina uopće, a napose u pogledu vođenja ovrhe sudskim putem. Tako su priznate naročite povlastice Narodnoj banci zakonom o Narodnoj banci od 17. juna 1931 god., Sl. nov. od 20. juna

1931 god., br. 137—XLV; Državnoj hipotekarnoj banci zakonom o uređenju Uprave fondova od 8. juna 1898 god., koji je zakonom od 30. marta 1922 god., Sl. nov. od 22. aprila 1922 god., br. 87—XII, sa izmjenama proširen na cijelu Kraljevinu; Poštanskoj štedionicici, kojoj su članom 90 Zakona o budžetskim dvanaestinama od 31. marta 1925 god., Sl. nov. br. 12—XV, priznate sve povlastice, koje uživa Državna hipotekarna banka; Privilegovanoj agrarnoj banci, kojoj su zakonom o Privilegovanoj agrarnoj banci od 16. aprila 1929 god., Sl. nov. od 22. aprila 1929 god., br. 94—XXXIX, priznate sve povlastice, koje uživa Državna hipotekarna banka, a zakonima od 27. marta 1931 god., Sl. nov. od 7. aprila 1931 god., br. 78—XXIV, i od 5. decembra 1931 god., Sl. nov. od istog dana, br. 285—XCIII, o izmjenama i dopunama u zakonu o Privilegovanoj agrarnoj banci, pored toga još i druge povlastice; zadružama za poljoprivredni kredit i njihovim savezima po zakonu o poljoprivrednom kreditu od 12. juna 1925 god., Sl. nov. od 17. jula 1925 god., br. 133—XXVII, odnosno po uredbi od 21. decembra 1932 god., Sl. nov. od 26. januara 1933 god., br. 19—VI o saobraženju toga zakona zakona o Privilegovanoj agrarnoj banci i zakonu o nazivu i podijeli Kraljevine na upravna područja; najzad zemljoradničkim i zanatskim zadružama i nekim privatnim zavodima.

Iako se davanje ovakovih povlastica može opravdati posebnim zadaćama odnosnih ustanova (da zavod bude jak za uspješno vođenje novčane i privredne politike kao i za davanje jeftinih kredita itd.), te se povlastice ipak ne mogu u potpunosti održati na snazi, jer se donekle protive osnovni mnačelima Ip. Nema razloga, da se dira u povlastice, kojim je spomenutim ustanovama priznato pravo, da se iz potrebnih stvari, koje su im založene, naplate bez sudske pomoći tj. prodajom na burzi ili, gdje to nije moguće, javnom prodajom preko svojih vlastitih organa. Ali i za ove prodaje mora vrijediti propis § 230 st. 2 Ip. o najnižoj dopuštenoj cijeni tj. da se te stvari ne smiju prodavati ispod jedne trećine procjenjene vrednosti. Isto tako se može održati na snazi povlastica, koja je priznata nekim od spomenutih ustanova, da izvodi iz bančnih knjiga čine ovršni naslov jednak kao i ovršna presuda.

II Naprotiv se ne može održati na snazi povlastica, koja je priznata Državnoj hipotekarnoj banci, Privilegovanoj agrarnoj banci i Poštanskoj štedionici, da smiju same po svojim organima ili administrativnim putem provadati ovrhe na nepokretnoj imovini. Načelo je modernog zakonodavstva, da se na nepokretnoj imovini, obzirom na važnost ovih predmeta ovrhe, može voditi ovrha samo sudske putem. Toga se načela drže i zakoni, koji su do sada važili na područjima izvan bivše Srbije i Crne Gore. Isto tako pridržavaju se tog načela i naši novi izjednačeni zakoni. Kako uredba o osiguranju, prinudnoj naplati i nenaplativosti poreza (čl. 82), tako i zakon o općem upravnom postupku (§ 160) predviđaju, da se, kad nastane potreba, da se vodi ovrha na nepokretnoj imovini, ima ta ovrha provoditi sudske putem, a po propisima, koji vrijede za sudske ovrhe. Nema opravdanih razloga, da se u tom pogledu spomenutim ustanovama dadu veća prava, nego što su priznata samoj državi za prinudnu naplatu poreza. Nema više ni potrebe za takovom povlasticom, jer novi Ip. daje sve garancije, koje su potrebne za zaštitu vjerovnika. Tome cilju služe naročito propisi o najnižoj ponudi (§§ 119 i 148 Ip.) i propisi, da svaki vjerovnik, čijoj zalogom obezbjeđenoj tražbini pripada prvenstvo pred pravom tražioca ovrhe, može prigovoriti prodaji, ako najviša ponuda nije dovoljna, da se njome potpuno izmiri njegova zalogom obezbjeđena tražbina sa sporednim pristojbinama (§§ 143 br. 8 i 152 Ip.). Taj posljednji propis Ip. čini suvišnom povlasticu, koja je Privilegovanoj agrarnoj banci priznata zakonom od 27. marta 1931 god. (novi čl. 56a), da dražba nepokretnina, na kojima je banka uknjižena, ne može postati pravnosnažna bez bančinog pristanka, ako postignuti iznos nije dovoljan za potpuno namirenje njezine tražbine. Pravo provođenja prinudne uprave založenih nepokretnina po vlastitim organima priznato je Državnoj hipotekarnoj banci očito zato, što građanski sudske postupnik za Srbiju uopće ne poznaće ovo sredstvo ovrhe. Ali se može i za sudske ovrhe održati povlastica priznata tim ustanovama, da smiju samo po svojim organima provoditi potrebne procjene. Položaj tih ustanova daje dovoljne garancije za ispravnost takovih procjena.

Član 5

[Opći propisi o ostavljanju ranijih propisa u važnosti.]

Ostaju u važnosti:

1) Zakonski propisi, kojima su izvesne stvari uopšte izuzete od ograničenja u pogledu prometa.

2) Zakonski propisi i naredjenja međunarodnih ugovora, kojima su izvesne stvari, prava i tražbine potpuno izuzeti od izvršenja ili obezbeđenja zbog novčanih tražbina ili je izvršenje ili obezbeđenje u pogledu takvih stvari, prava i tražbina dopušteno samo u izvesnim granicama ili samo uz izvesna ograničenja.

Odredbe iz čl. 5 i 6 treba smatrati kao jednu cjelinu. Dok se u čl. 6 specijalno, ali ne taksativno nabrajaju oni specijalni zakonski propisi, koji ostaju u važnosti, dotele se u čl. 5 predviđaju opći propisi, kojim se daje mogućnost uvaženja još i drugih, u čl. 6 nespomenutih zakonskih propisa o iznimkama ili ograničenjima. Uredbo-davac je smatrao, da treba ovako postupiti, jer su takova ograničenja danas raštrkana u znatnom broju posebnih zakona, koji važe u pojedinim pravnim područjima, a nema o njima pouzdanog pregleda, pa stoga nije moguće, da se svi ti propisi taksativno navedu.

Opći propis iz čl. 5 zato i glasi, da se ostavljaju na snazi oni zakonski propisi, kojima se predviđa potpuno izuzeće izvjesnih stvari od prometa ili djelomično ograničenje prometa u pogledu izvjesnih stvari, zatim zakonski propisi, kojima se predviđa potpuno izuzeće izvjesnih stvari od ovrhe ili, pak, ograničenje ovrhe glede izvjesnih stvari.

Član 6

(Propisi, koji se izrično ostavljaju na snazi).

Ostaju u važnosti:

1) Propisi Zakona od 7-V-1874 godine L.D.Z. br. 50 i Uredbe Ministra pravde od 13-VII-1860 g. s naknadnim naredbama u pogledu odobrenja otuđenja i opterećenja crkvene imovine.

2) Propisi Zakona o poštansko-štедnom, čekovnom i virmanskom prometu od 30 novembra 1921 godine (»Službene novine« br. 77—XI iz 1922 godine) o zabrani izvršenja i obezbeđenja na ulozima do iz-

nosa od 2000 dinara, kao i na poštansko-štendnim knjižicama do istog iznosa.

3) Propisi Zakona o osiguranju radnika od 14 maja 1922 godine (»Službene novine« br. 117—XIX) i pravila Bratinske blagajne za osiguranje nameštenika u preduzećima koja potpadaju pod Rudarski zakon od 16 februara 1933 godine (»Službene novine« broj 63—XVIII) o ograničenju izvršenja na zahtevima iz osiguranja po tome Zakonu odnosno po tim pravilima.

4) Propisi Zakona od 20 maja 1922 godine (»Službene novine« br. 276—XXXIX) o zabrani otudivanja i opterećivanja zemljišta velikog poseda, i Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim poseđima od 19 juna 1931 godine (»Službene novine« br. 142—XLVII); sa izmenama i dopunama od 5-XII-1931 god. (»Službene novine« br. 285—XCIII od 5-XII-1931) i od 24-VI-1933 godine (»Službene novine« br. 141—XL od 26-VI-1933).

5) Propisi Zakona od 20-V-1922 godine prečišćenog Uredbom od 30-III-1928 godine (»Službene novine« br. 74—XXIV) o pozajmicama bez interesa udruženjima naseljenih dobrovoljaca, zemljoradnika i drugih interesenata agrarne reforme o nedopustivosti izvršenja i obezbeđenja na nepokretnom dobru, životom inventaru ili tražbinama, pribavljenim pozajmicama od udruženja agrarnih zajednica, njihovih saveza ili Ministarstva za agrarnu reformu, osim u korist samih tih ustanova.

6) Propisi Konvencije za uređenje tranzita i saobraćaja na prugama društva »Dunav—Sava—Jadran«, pređe društva »Južnih železnica«, odnosno sporazuma o administrativnoj i tehničkoj reorganizaciji pruga toga društva železnica od 29 marta 1923 (»Službene novine« br. 110—XXV-1924 godine), ratifikovanog čl. 279 Finansijskog zakona od 31 marta 1924 godine (»Službene novine« br. 75—XIV), o izuzimanju privatne imovine društva od izvršenja zbog naplate tražbina, koje su predmet likvidacije ranijih »Južnih železnica«.

7) Propisi Konvencije o prevozu putnika i prtljaga na železnicama, zaključene 23 oktobra 1924 godine u Bernu i ratifikovane Zakonom od 7 septembra 1928 godine (»Službene novine« br. 216—LXXIV), o nedopustivosti izvršenja na voznom materijalu stranih železnica.

8) Propisi Zakona o poljoprivrednom kreditu od 12 juna 1925 godine (»Službene novine« br. 133—XXVII), odnosno Uredbe od 21 decembra 1932 o saobraćenju toga zakona Zakonu o Privilegovanoj agrarnoj banci i Zakonu o nazivu i podeli Kraljevine na upravna područja (»Službene novine« br. 19—VI iz godine 1933) i Pravilnika od 29-V-1933 godine (»Službene novine« br. 131—XXXVII od 14-VI-1933 godine) o nedopustivosti izvršenja na imanju, spravama, stoci, semenu i drugim stvarima pribavljenim iz pozajmica od koje od ustanova za poljoprivredni kredit.

9) Propisi Konvencije zaključene s Italijom za uređenje saobraćaja i tranzita na železnici, ratifikovane Zakonom od 6 decembra 1926 godine (»Službene novine« br. 266—LXXXVII iz 1928) o nedopustivosti izvršenja na voznom materijalu železnice jedne ugovarajuće države na području druge ugovarajuće države kao i na blagajničkim viškovima i tražbinama koje proističu iz međusobnog železničkog saobraćaja.

10) Propisi Zakona o dobrovoljcima od 31 avgusta 1928 g. (»Službene novine« br. 221—LXXI) sa izmenama i dopunama od 20-III-1929 god. (»Službene novine« br. 76—XXXI od 1-IV-1929 godine) i od 18-IX-1930 godine (»Službene novine« br. 216—LXXVI od 22 septembra 1930) o zabrani otudivanja zemljišta podeljenih dobrovoljcima i izvršenja na njima radi naplate privatnih tražbina za prvi pet godina, od kada su dodeljena.

11) Propisi Zakona o pomoći od 16-II-1929 godine (»Službene novine« br. 43—XIX od 20-II-1929 godine) u vezi sa §-om 104 pod II Finansijskog zakona za 1936/37 godinu.

12) Propisi Invalidskog zakona od 4 jula 1929 godine (»Službene novine« br. 161—LXVI od 13-VII-1929 godine) sa izmenama i dopunama od 4-XII-1929 (»Službene novine« br. 283—CXVIII od 7 decembra 1929 godine); od 18-IX-1930 godine (»Službene novine« br. 224—LXXVIII od 1-X-1930 godine) i od 25-III-1936 god. (»Službene novine« br. 75—XVII od 1-IV-1936) o zabrani ustupanja invalidnine i njezinih dodataka kao i njihove zaplene u korist tražbina koje god vrsti.

13) Propisi § 20 Zakona o zaštiti autorskog prava o izuzeću autorskog prava od izvršenja od 26-XII-1929 godine (»Službene novine« broj 304—CXXIV).

14) Propisi Zakona o javnim skladištima od 23. avgusta 1930 godine (»Službene novine« br. 200—LXXI) o nedopustivosti izvršenja na robu o kojoj je izdana skladišnica, kao i na pravu imaoča priznance i varanta na robu.

15) Propisi Zakona o javnim beležnicima od 11. septembra 1931 godine (»Službene novine« br. 220—LXXVII) o ograničenju izvršenja na jamčevinama javnih beležnika.

16) Propisi Zakona o radnjama od 5. novembra 1931 (»Službene novine« br. 262—LXXXI) o ograničenju izvršenja na kaucijama spomenutim u § 64 toga zakona.

17) Propisi Zakona o ustanovljenju i uređenju Državne klasne lutrije od 5. decembra 1931 godine (»Službene novine« br. 285—XCIII) o zabrani izvršenja na srećkama Državne klasne lutrije, koje se nalaze kod kolektora, i o zabrani prodaje srećaka i prometa stranih lutrija.

18) Propisi §§ 53 i 54 Uredbe o primeni Zakona o kontrolisanju čistoće izrađevina od zlata, srebra i platine od 30-V-1933 godine (»Službene novine« br. 131—XXXVII-33).

19) Propisi Zakona o penzionom osiguranju službenika po prečišćenom tekstu Zakona od 30. oktobra 1933 godine (»Službene novine« broj 285—LXXXIV od 12-XII-1933) i propisi pravila (statuta) Penzionog zavoda za nameštenike u Ljubljani izdanih Uredbom ministra za socijalnu politiku od 31. jula 1922 (»Službene novine« br. 268—XXXVII) o ograničenju izvršenja na zahtevima iz osiguranja protiv Penzionog zavoda.

20) Propisi §§ 28 i 29 Zakona o državnom pravobranioštvu od 15. jula 1934 godine (»Službene novine« br. 164—XLII—406) o ograničenjima izvršenja protiv države.

21) Propisi Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika od 23. novembra 1934 god. (»Službene novine« br. 272—LXXI) i Uredbe o zaštiti zemljoradničkih kreditnih zadruža i njihovih saveza od 23. novembra 1934 godine (»Službene novine« br. 275-LXXII) o ograničenjima izvršenja protiv novčanih zavoda.

22) Propisi Uredbe o likvidaciji zemljoradničkih dugova od 25. septembra 1936 godine (»Službene novine« br. 223—LIII) sa izmenama i dopunama, o ograničenjima izvršenja protiv zemljoradnika.

st. 23) v. q 125/7 Fin-fud. 1959/40 v. Plan.

Kontin.

Rekli smo već, da se u ovom članu egzemplifikativno nabrajaju ona opća odnosno djelomična ograničenja ovrhe, koja su kodifikatori imali u evidenci. Prema tome se čl. 6 zadrži prema čl. 5 kao specijalni propisi prema općem propisu. Svrha odredaba pod br. 1) do 22) dakle jeste, da se olakša primjena zakona u praksi. Zato se redom nabrajaju zakonski propisi, kojim su predviđene iznimke ili ograničenja, o kojima je u općem smislu bilo već govora u prethodnom čl. 5. Premda jedna ili druga odredba, o kojoj je riječ pod br. 1) do 22) člana 6, iziskuje još i dalje tumačenje uz reprodukciju odnosnih zakonskih propisa, koji se ostavljaju na snazi, u ovom Dodatku ipak nije moguće svim takovim željama izaći u susret, pošto je prostor i suviše ograničen.

Član 7 *čl. 33/1*

(Učinak ograničenja iz člana 6 br. 5, 8 i 10 prema trećim licima).

(¹) Ograničenja raspolaganja i izvršenja predviđena u zakonima spomenutim u članu 6 br. 5, 8 i 10 u korist ustanova navedenih u ovim zakonima imaju od dana stupanja na snagu ovoga člana svoj učinak prema trećim osobama tek pošto budu zabeležena i to, ukoliko se radi o zemljištima, u javnim knjigama (zemljišnim, intabulacionim, zastavnim odnosno hipotekarnim knjigama), a ukoliko se radi o pokretnim stvarima, u knjigama, koje će se o tome voditi kod suda, u čijem se području nalazi prebivalište vlasnika tih stvari, a koje će biti javne. Bliže odredbe o obliku i vodenju tih knjiga kao i o postupku pri traženju i provođenju tih zabeležaba propisaće Uredbom Ministar pravde.

(²) Ustanove pomenute u stavu 1 moraće u pogledu zemljišta i pokretnih stvari, koje su pribavljene iz pozajmica od njih pre stupanja na snagu ovog člana, u roku od tri meseca po stupanju na snagu uredbe previdene u prvom stavu ovoga člana izdejstvovati zabeležbe pomenute u stavu 1, jer će inače prestati učinak ograničenja raspolaganja i izvršenja predviđenih spomenutim zakonima prema trećim licima.

Ograničenja u raspolaganju odnosno ovrsi, koja su predviđena prečišćenim zakonom o pozajmicama bez interesa udruženjima naseljenih dobrovoljaca, zemljoradnika i drugih interesenata agrarne reforme (čl. 6 br. 5), zatim zakonom o poljoprivrednom kreditu, odnosno

uredbom o saobraženju toga zakona zakonu o Privilegovanoj agrarnoj banci i zakonu o nazivu i podijeli Kraljevine na upravna područja (čl. 6 br. 8), kao i, najzad, zakonom o dobrovoljcima (čl. 6 br. 10), — pretstavljaju onako, kako se uređuju u prethodnom članu 6 br. 5,8 i 10, jaku smetnju prometa, jer imaju pravni učinak i prema licu, koje je u dobroj vjeri steklo ili primilo u zalogu takvu stvar. Zakon o poljoprivrednom kreditu, odnosno uredba o saobraženju toga zakona predviđa, istina, da se o stvarima, pribavljenim iz pozajmica od zadruga za poljoprivredni kredit ili njihovih saveza, vodi evidencija u sudskim knjigama. Ali te sudske knjige ipak ne daju garantiju za pravilnost pravnog prometa, jer nisu uređene prema načelu javnosti. Glede ograničenja, koja su predviđena zakonom o pozajmicama agrarnim interesentima, nema čak ni riječi o ikakvoj evidenciji. Stoga se ovdje, u čl. 7 st. 1, u interesu pravnog prometa, jednovremeno predviđa još i to, da se spomenuta ograničenja ukoliko se odnose na zemljišta, moraju zabilježiti u postojećim javnim (zemljišnim, intabulacionim, zastavnim, hipotekarnim) knjigama, a ukoliko se odnose na pokretne stvari, da ograničenja treba zabilježiti u sudskim knjigama, koje će biti također uređene kao javne knjige, čije je bliže uređenje ostavljeno za uredbu, koju će izdati ministar pravde. Bez spomenutog zabilježavanja ograničenja iz čl. 6 br. 5, 8 i 10 nemaju učinka prema trećim licima. U pogledu zemljišta i pokretnih stvari, pribavljenih iz takvih pozajmica prije stupanja na snagu Uip., predviđa se rok od tri mjeseca, u kojem se te zabilježbe moraju isposlovati (st. 2).

Član 8

(Zaštita minimuma zemljoradničkog posjeda).

Dok se ne doneše jedinstveni Zakon o zaštiti minimuma zemljoradničkog poseda, ostaju na snazi u pogledu izvršenja na nepokretninama propisi § 471 tačka 4 a) Zakonika o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju od 20 februara 1865 godine sa docnjim izmenama i dopunama, § 256 Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama za Crnu Goru od 1 novembra 1905 godine, §§ 1 do 18 i 35 Zakona o zadrugama za Hrvatsku i Slavoniju od 9 maja 1889 godine, čl. 28 do 35 Zakona o bivšim kmetskim selištima i o stečenim beglucima od 17 maja 1928 godine (»Službene novine« br.

122—XLI) i čl. 34 stav 1 Uredbe o osiguranju, prinudnoj naplati i ne-naplativosti poreza od 19 novembra 1928 godine (»Službene novine« br. 304—CI).

U prvobitnom nacrtu Ip. bila je predviđena odredba o zaštiti minimuma zemljoradničkog posjeda. Ali pošto se iz ankete, priređene prilikom izrade Ip., videlo, da po tom pitanju u raznim pravnim područjima postoje suprotna mišljenja i da je to pitanje uopće vezano za cijelo kompleks pravnih i gospodarskih pitanja, koja se ne mogu rešiti u Ip., ukazala se potreba, da se rješenje ovog delikatnog problema odloži za poseban zakon, a da se u Uip. predvidi samo odredba, da, sve dok se ne doneše jedinstveni zakon o zaštiti minimuma zemljoradničkog posjeda, ostanu na snazi propisi, koji u tom pogledu važe u raznim pravnim područjima. U vezi s tim ostavljen je na snazi i propis st. 1 čl. 34 uredbe o osiguranju, prinudnoj naplati i ne-naplativosti poreza, koji glasi: »Za naplatu poreza, kako državnih tako i samoupravnih, zemljoradniku ne može se uzeti u popis (zaplijeniti) ni prodati: kuća sa okućnicom, dvorištem do 20 ari zemljišta. Iz propisa se mora zemljoradniku izuzeti jedan par tegleće stoke, jedna kola i jedan plug«. Taj će propis, dakle, vrijediti, kada se sudskim putem bude vodila ovrha na zemljištu zemljoradnika radi naplate poreza i drugih javnih dažbina.

Član 9

(Propisi, kojim se otstupa od propisa Ip.).

Novim Izvršnim postupnikom ne dira se u:

1) Propise § 47 Zakona o osnivanju železničkih knjiga o učinku hipoteka osnovanih na železnici i o knjižnom obezbeđenju založnih prava imalaca železničkih obveznica, od 19 maja 1874, List državnih zakona br. 70, koji važi na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu i sreskih sudova u Kastvu, Krku, Pagu i Rabu.

2) Propise Zakona o zemljišnim knjigama od 18 maja 1930 godine (»Službene novine« br. 146—LIII) o dostavljanju sudskih odluka, kojima se dozvoljavaju knjižni upisi, makar da je ovo dostavljanje bilo u toku izvršnog postupka i po naredbi datoj u tom postupku.

3) Propise § 19 Zakona o sudskom vanparničnom postupku od 24 aprila 1934 godine (»Službene novine« br. 175—XLV) o pokretanju izvršenja po službenoj dužnosti.

4) Propise Zakona o zemljšnjim knjigama o obezbeđenju prava i zahteva predbeležbom u zemljšnoj knjizi, zatim o uvetima i učinku zabeležbe otkaza hipotekarne tražbine, zabeležbe hipotekarne tužbe i zabeležbe spora kao i o nadležnosti za dozvoljavanje ovih zabeležaba.

5) Propise § 42 Stečajnog zakona i § 20 Zakona o pobijanju pravnih dela izvan stečaja, o zabeležbi tužbe kao i o nadležnosti za dozvoljavanje ove zabeležbe.

6) Propise trgovačkih zakonika, koji danas važe u pojedinim područjima, i njihovih uvodnih zakona, kao i meničnog i čekovnog zakona o javnoj prodaji zaloge putem suda.

7) Propise o prelazu realnih tereta za svrhe crkve na zemljštima kao i o zakonskom pravu prvenstva činidaba u takve svrhe.

8) Zakonske propise koji postoje u pojedinim pravnim područjima u pogledu načina odluka redovnih sudova donetih u pitanju komasacije.

U ovom članu ostavljaju se na snazi propisi posebnih zakona i uredaba, koji sadrže ostupanja od propisa Ip. ili su dopunski propisi uz odredbe Ip.

Uz pojedine brojeve valja napomenuti slijedeće:

Uz br. 1. — Po propisima § 47 zakona o osnivanju željezničkih knjiga od 19. maja 1874 god., Državni zakonik br. 70, koji važi na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu i sreskih sudova u Kastvu, Krku, Pagu i Rabu, pripada pri razdobi prihoda sudske ili administrativne sekvestracije (prinudne uprave) ili kupovnih cijena, postignutih u ovršnom ili stečajnom postupku, prednost pred hipotekarnim tražbinama onim saobraćajnim troškovima i tražbinama, koje iz uzajamnog obračuna proizlaze u korist druge saobraćajne ustanove. U interesu željezničkog prometa ove propise treba održati na snazi, dok se ne doneše jedinstveni zakon o željezničkim knjigama za cijelu državu.

Uz br. 2. — Veliki zamašaj upisa u zemljšnjim knjigama dao je povoda za posebno regulisanje dostavljanja odluka, kojim se dozvoljavaju upisi u zemljšnjim knjigama. Pošto je stvar ista, ako takav upis uslijedi na osnovu ugovora u slobodnom prometu ili pak na osnovu akta u ovršnom postupku, treba da posebni propisi o dostavi

zemljšnjoknjžnih odluka važe i onda, ako je odluka, kojom je data dozvola za upis, izdana u ovršnom postupku.

Uz br. 3. — § 19. Vp. predviđa za izvjesne slučajevе i pokretanje ovrhe po službenoj dužnosti. Po propisima Ip. bi u takvim slučajevima legitimirana stranka trebala da traži dozvolu ovrhe. Premda je Vp. prema Ip. lex posterior, ipak se smatralo za potrebno, da se važenje propisa § 19 Vp. naročito istakne, pošto će Ip. dobiti obveznu snagu poslije stupanja na snagu Vp.

Uz br. 4. — Zakon o zemljšnjim knjigama predviđa za izvjesne slučajevе obezbjeđenje prava i zahtjeva pomoću predbilježbe i zabilježbe u zemljšnoj knjizi pod drugim pretpostavkama od onih, pod kojim Ip. daje obezbjeđenje (vidi §§ 45, 46 do 78 Zzk.). Preporučilo se je naročito istaći, da ovi propisi, kojim se sredstva obezbjeđenja u Ip. dopunjaju, nadalje ostaju na snazi.

Uz br. 5. — Prema § 42 st. 3 i 4 Stečajnog zakona od 22. novembra 1929 god., Sl. nov. od 1. decembra 1929 god., br. 282—CXV, tužilac, koji zahtjev za pobijanje ostvaruje tužbom, može tražiti, da parnični sud naredi zabilježbu tužbe u javnoj knjizi, gdje će se kasnije sprovesti upisi, ako tužba uspije. Učinak takove zabilježbe je u tome, što presuda u parnici, koja se vodi radi pobijanja, važi i protiv svih onih lica, koja su poslije zabilježbe stekla kakovo knjižno pravo u pogledu dotičnih nepokretnina. Slične odredbe ima i § 20 (st. 1 i 2) zakona o pobijanju pravnih djela izvan stečaja od 22. januara 1931 god., Sl. nov. od 5. februara 1931 god., br. 26-VII. Jedne i druge odredbe valjalo je ostaviti na snazi.

Uz br. 6. — U trgovačkim zakonima, koji još važe na područjima van ranije Srbije i Crne Gore, propisano je, da trgovac može kod nadležnog okružnog suda tražiti prodaju ručne zaloge, predate mu pismenim ugovorom za pokriće tražbine iz trgovačkog posla, a to bez prethodnog podnošenja tužbe. Jednako pravo daju ti trgovački zakoni komisionaru, špediteru i vozaru glede stvari, na kojima imaju zakonska pravo zaloge (vidi §§ 310, 378, 382, 409 trgov. zak. za bivšu Sloveniju i Dalmaciju, odnosno § 47 uv. zak.; zatim §§ 305, 380, 388, 411 trgov. zak. za bivšu Hrvatsku-Slavoniju i Vojvodinu, kao i §§ 323, 393, 401, 424 trgov. zak. za bivšu Bosnu i Hercegovinu). Jednake propise predviđa mjenični zakon glede ostvarenja ručne zaloge, koja je predata

radi obezbeđenja mjenične tražbine (§ 86 Mz.). Ovu za trgovacki i mjenični promet važnu povlasticu trebalo je održati na snazi.

U z b r. 7. — U zakonima, kojima se uređuju odnosi pojedinih priznatih crkava predviđa se, da se prinosi za crkvene svrhe naplaćuju jednako kao i porezi. Na ove propise upućuje član 3 ove uredbe. Međutim prinosi za katoličke crkve još nisu uređeni takvim zakonom. Gledajući prinos za svrhe katoličke crkve vrijede stoga još dosadašnji posebni propisi, koji o tome postoje u pojedinim područjima.

U z b r. 8. — Komasacioni postupak, koji ima u raznim našim pravnim područjima vrlo različite forme, izuzima se kao takav od odredaba Ip. s tim, da ukoliko u pogledu ovrhe postoje partikularni propisi, oni imaju još i dalje važiti, kad Ip. bude stupio na snagu.

Član 10

[Odluke, koje se jednak izvršuju kao i presude redovnih sudova].

Ostaju u važnosti:

1) Propisi § 20 Zakona o uređenju šerijatskih sudova od 21 marta 1929 (»Službene novine« br. 73-XXIX) o izvršenju presuda i drugih odluka šerijatskih sudova.

2) Propisi § 54 Zakona o javnim beležnicima od 11-IX-1930 godine (»Službene novine« br. 220-LXXVII) o pobijanju izvršnosti javno-beležničkog akta i o odlaganju izvršenja, osim slučajeva navedenih u § 41 Izvršnog postupnika.

3) Propisi Zakona o naknadi štete Državi zbog dela veleizdaje i o zabrani nad imovinom lica okrivljenih zbog takvih dela, od 14-IX-1929 godine (»Službene novine« br. 224-XC).

U ovom se članu ističe, da ostanu u važnosti propisi § 20 zakona o uređenju šerijatskih sudova, po kojima se presude i ostale odluke šerijatskih sudova izvršuju jednakako kao i odluke redovnih sudova, zatim propisi § 54 zakona o javnim bilježnicima, kojima se predviđa pobijanje ovršnosti javnobilježničkog akta i odlaganje ovršivanja takovog akta iz razloga, koji nisu poznati Ip., i, najzad, propisi zakona o naknadi štete državi zbog djela veleizdaje i o zabrani nad imovinom lica okrivljenih zbog takvih djela, po kojima državni sud za zaštitu države naređuje zabrane na pokretnoj i nepokretnoj imovini radi obezbeđenja prava države na naknadu štete (čl. 2, 3), dok stara-

teljski sud upravlja imovinom stavljenom pod zabranu (čl. 4); naročito važe i propisi spomenutog zakona o naplati potraživanja države putem administrativne ovrhe, kao i o likvidaciji imovine uzete pod zabranu (čl. 9).

III. Opšta naredjenja

Član 11

[Nadležnost sudije pojedinca okružnog suda].

Ako je po propisima Izvršnog postupnika za dozvolu izvršenja ili za provođenje izvršenja nadležan okružni (trgovacki) sud, svršavaće ove poslove kod okružnog (trgovackog) suda sudija, koga zato odredi starešina suda, kao sudija pojedinac.

I U općim naredjenjima (čl. 11 do 26), koja zvanično obrazloženje naziva »prelaznim naredjenjima u širem smislu«, sadržane su odredbe, koje su potrebne radi dovođenja u sklad propisa postojećih zakona sa propisima Ip.

Tako je ovdje, u čl. 11, predviđeno, da u slučajevima, u kojima je po propisima Ip. za dozvolu ili za provođenje izvršenja nadležan okružni, odnosno trgovacki sud, ove poslove treba da vrši sudija pojedinac, jer ne bi bilo cijelishodno, da se ti poslovi stave u nadležnost vijeća.

II U prvočitnom tekstu ovog člana nacrt Uip. sadržavao je i dalje odredbe, da propisi §§ 3 i 4 Grpp. važe i za Ip., a propisi § 6 Grpp. i za raspravljanje i odlučivanje o sporovima u toku i povodom ovršnog postupka, za koji je nadležan okružni kao ovršni sud (§§ 21 i 23 Ip.). Međutim ti propisi su kao izlišni izostavljeni iz uredbe, kao i dalji propisi, da se zakonski obim parničnog opunomočenja može i u pogledu ovlašćenja označenih u § 134 Grpp. ograničiti na način, koji je opisan u spomenutom paragrafu.

Član 12

[Ovrha u slučaju smrti ovršenikove na području apelacionog suda u Novom Sadu].

Dok se ne donese jedinstveni Gradanski zakonik i taj zakonik ne dobije obaveznu snagu, na području Apelacionog suda u Novom Sadu, sreskih sudova u Čakovcu i Prelogu i u upravnoj opštini Štri-

gova umesto propisa § 49 Izvršnog postupnika važiće propisi §§ 14 i 15 Zakonskog članka LX 1881.

Ovaj propis, da će na području apelacionog suda u Novom Sadu, sreskih sudova u Čakovcu i Prelugu i upravne opštine Štrigova, dok na tim područjima ne dobije obaveznu snagu jedinstveni građanski zakonik, važiti propisi §§ 14 i 15 zakonskog članka LX iz 1881 godine, obrazlaže se time, što se naređenja § 49 Ip., kojima je uređen ovršni postupak u slučaju smrti ovršenikove, osnivaju na takovom materijalnom naslijednom pravu, koje predviđa instituciju naslijedničke izjave (sistem prihvata naslijedstva) kao pretpostavku za sticanje naslijedstva. Međutim po naslijednom pravu, koje važi na područjima, o kojima je naprijed riječ, pravo naslijedstva prelazi na naslijednika ipso iure tako, da ne postoji ni hereditas jacens niti ima mjesta prihvatu naslijedstva. Pošto o tome treba voditi računa, trebalo je donijeti naređenje iz čl. 12.

Član 13

[Ovrha na priboru javnih skladišta].

Propisi § 211 Izvršnog postupnika vrede i za pribor javnih skladišta.

§ 211 Ip. propisuje, da se na pribor lađa, splavova, skela i vazduhoplova ne može odvojeno od glavne stvari voditi ovrha. Važnost javnih skladišta iziskuje, da se ovaj propis proširi i na pribor javnih skladišta. Ip. o tome nije poveo računa, jer u vrijeme, kad je on donesen, ustanova javnih skladišta još nije bila priznata u cijeloj državi. Jedinstveni zakon o javnim skladištima donesen je tek 23. avgusta 1930 god. i obnarodovan u Sl. nov. od 30. septembra 1930. god., br. 200-LXXI. Stoga se proširenje propisa § 211 Ip. na pribor javnih skladišta predviđa članom 13 Uip.

Član 14

[Izuzimanje od ovrhe u stečajnom postupku].

Propisi čl. 4, 5, 6, 7, 8 i 13 ove Uredbe kao i propisi Izvršnog postupnika, kojim su izvesne stvari, prava i tražbine uopšte izuzeti od izvršenja ili je u pogledu takvih stvari, prava i tražbina izvršenje dopušteno samo u izvesnim granicama ili uz izvesna ograničenja,

vrede i za stečajni postupak, osim ograničenja navedenog u čl. 6 pod br. 1.

Propis, koji se predviđa ovim članom, proizlazi već iz propisa § 2 st. 1 Stečajnog zakona od 22. novembra 1922. god., Sl. nov. od 1. decembra 1929 god., br. 282-CXV. Ali se je ipak preporučilo, da se to i naročito istakne.

§ 2 st. 2. Stz. predviđa iznimku od pravila, da u stečajnu masu ulazi samo ona imovina dužnikova, koja nije izuzeta od ovrhe. On propisuje, da ulošci stečajnog dužnika kod Poštanske štedionice spadaju bez ograničenja u stečajnu masu, ma da su inače do 2000 dinara izuzeti od ovrhe. Posebni razlozi, koji su dali povoda ovoj iznimci stečajnog prava, mjerodavni su i za to, da se ta iznimka i ovdje održi na snazi.

Član 15

[Primjena propisa Ip., koji se odnose na zemljišta upisana u javnoj knjizi na području kasacionog suda u Beogradu].

Na onom delu područja Kasacionog suda u Beogradu, na kojem još ne postoje zemljišne knjige, primjenjivaće se propisi Izvršnog postupnika, koji se odnose na zemljišta upisana u javnoj knjizi, sa sledećim izmenama:

1) Gde se u Izvršnom postupniku govori o sudu, koji vodi javnu knjigu, ima se podrazumevati sud, koji vodi intabulacionu knjigu. (Knj. tekuća)

2) Gde je propisano podnošenje izvatka iz javne knjige ili prijavljivanje takvog izvatka po službenoj dužnosti, ima se podneti uverenje o intabulaciji, odnosno po službenoj dužnosti tražiti izveštaj o intabulaciji. Uverenje i izveštaj o intabulaciji moraju sadržati i podatke o tome, kada (dan) i pod kojim su brojem molbe o odnosnim intabulacijama upisane u delovodni protokol intabulacija i pribeležaba (§ XII Uredbe o intabulaciji).

3) Gde se u izvršnom postupku govori o stanju javne knjige (o zemljišno-knjижnom stanju), dolazi u pogledu prava, koja su predmet upisa u intabulacionim knjigama, u obzir stanje tih knjiga. Prvenstveni red prava upisanih u intabulacionim knjigama prosuđuje se po propisima §-a XVII stav 2 Uredbe o intabulaciji. (Knj. tekuća u pogledu propisa)

4) Zabeležbe u intabulacionim knjigama zamjenjuju zabeležbe u javnoj knjizi propisane Izvršnim postupnikom u pogledu prinudne

uprave, prinudne dražbe (prinudne javne prodaje) zatim u pogledu izvršenja na pravima, koja postoje na zemljištima upisanim u javnoj knjizi, i u pogledu privremenih naredaba. Ovim zabeležbama u intabulacionim knjigama pripada isti pravni učinak, koji Izvršni postupnik pridaje zabeležbama u javnoj knjizi. U pogledu prvenstvenog reda tih zabeležaba vredi naredenje broja 3 rečenice 2.

5) Prinudno založno pravo u korist izvršne novčane tražbine u smislu § 70 Izvršnog postupnika osniva se intabulacijom u smislu propisa Uredbe o intabulaciji. Propis § 72 stav 1 Izvršnog postupnika ovde će se shodno primjenjivati.

6) Založno pravo radi obezbeđenja novčane tražbine u smislu § 325 Izvršnog postupnika osniva se pribeleškom u smislu § XX Uredbe o intabulaciji.

7) Verovnik koji traži dozvolu prinudnog založnog prava, prinudne uprave, prinudne dražbe ili založnog prava radi obezbeđenja novčane tražbine ili dozvolu privremenih naredaba u pogledu zemljišta dužnikovih, mora podneti tapiju ili izvadak iz knjige tapija, a ako nema tapije, a zemljište nije upisano u knjizi tapija, onda uverenje opštinske vlasti o tome, da je dužnik vlasnik odnosnog zemljišta. Ako verovnik traži dozvolu izvršenja na pravima, koja su predmet upisa u intabulacionim knjigama, onda mora podneti uverenje ponenuuto u broju 2.

8) U postupku prinudne uprave izvršni sud izvršiće, ako verovnik nije podneo ni tapije ni izvadak iz knjige tapija, plenidbeni popis, držeći se pri tome propisa §§ 74, 75 i 84 stav 1 Izvršnog postupnika. Popis se ima izvršiti u isto vreme kada se izvrši predaja zemljišta upravitelju u smislu § 81 stav 3 Izvršnog postupnika.

9) U postupku prinudne dražbe postupaće se, pri utvrđivanju vrednosti zemljišta po propisu § 113 stav 1 do 6 Izvršnog postupnika, ako je verovnik podneo tapiju ili je u pitanju zemljište, koje je upisano u knjizi tapija. U ostalim slučajevima mora se izvršiti plenidbeni popis (§§ 74, 75 i § 113 st. 7 Ip.) i procena na licu mesta.

10) Propis § 114 stav 3 Izvršnog postupnika primjenjivaće se u pogledu stvarnih prava, koja nisu predmet upisa u intabulacionim knjigama.

11) U slučaju § 199 Izvršnog postupnika sud će kupcu izdati ta-

piju u smislu § 22 Zakona o izdavanju tapija od 30 maja 1931 godine, a u intabulacionim knjigama brisati zabeležbu dražbe, dosude i sve druge zabeležbe koje se odnose na dražbeni postupak. Kad zaključak o razdeobi postane pravnosnažnim, sud će, po predlogu kupca, narediti da se u intabulacionim knjigama brišu tereti i prava na prodanom zemljištu. Osim toga će sud kupcu, po njegovom predlogu, izdati odluku, u kojoj će se na pregledan način navesti tereti, koje je kupac preuzeo, kao i tereti i prava, koja su po rezultatu razdeobe kupovnine prestala ukoliko ovi tereti i prava nisu predmet upisa u intabulacionim knjigama.

I Članovi 15 do 17 Uip. sadrže stanovita naredenja, koja će važiti za prelazno doba u pogledu vođenja ovrhe na nepokretnoj imovini. Ip. uređuje ovo pitanje polazeći sa stanovišta, da su zemljišta, na kojima se vodi ovrha, upisana u zemljišnim knjigama. Međutim na većem dijelu područja kasacionog suda u Beogradu i na području velikog suda u Podgorici još ne postoje zemljišne knjige. Ne postoje zemljišne knjige ni na stanovitom dijelu područja apelacionog suda u Splitu. O tome je trebalo voditi računa. Zato je u čl. 15 do 17 predviđeno, da će se na onim pravnim područjima, gdje još ne postoje zemljišne knjige, propisi Ip. primjenjivati s tim ograničenjem, da će se založno pravo na zemljištima na tim područjima sticati upisom u postojeće intabulacione, odnosno zastavne i hipotekarne knjige. Tako isto upisom odnosno zabilježbom u spomenutim knjigama moći će se osnivati prinudna založna prava, odnosno utvrđivati pravo prvenstva tražioca ovrhe glede namirenja njegove tražbine.

U Ip. ima, doduše, i propisa o ovrsi na zemljištima, koja nisu upisana u zemljišnim knjigama (§§ 73 do 78, 84, 110 st. 3, 111 st. 2, 112 st. 3 Ip.). Ali ti su propisi zamišljeni za one iznimne slučajeve u kojima kakovo zemljište još nije uneseno u zemljišnu knjigu (npr. insula in flumine nata, § 68 Zzk.) ili da su na jednom području uništene zemljišne knjige (§ 69 Zzk.). Ip. dakle pretpostavlja postojanje zemljišnih knjiga na cijelom području države. Naredenja za one teritorije države, gdje takvih knjiga još nema, spadaju prema tome u Uip.

II Analogra primjena propisa Ip. na ovrhe na zemljištima u područjima, gdje postoje drugojačije javne knjige, omogućeno je okolnošću,

što se i po tim partikularnim propisima založno pravo na zemljištima može sticati samo upisom u te knjige. Po mišljenju, koje preovlađuje u srpskoj teoriji i praksi, i druga stvarna prava, tako naročito prava služnosti, sačinjavaju predmet upisivanja u intabulacionim knjigama.

Po propisima Ip. na zemljištima, upisanim u zemljišnim knjigama, prinudno založno pravo osniva se uknjižbom (§ 71 Ip.), a dozvola prinudne uprave i prinudne dražbe zabilježuje se u zemljišnoj knjizi (§§ 80, 109 Ip.) s učinkom, da se dozvoljena prinudna uprava, odnosno dozvoljena prinudna dražba mogu provesti protiv svakog, koji docnije steće zemljiše (§§ 86, 110 Ip.) i da tražilac ovrhe kod prinudne uprave ima u pogledu namirenja iz prihoda zemljišta prvenstveno pravo pred svim onim licima, koja tek docnije postignu knjižna prava ili isposluju prinudnu upravu (§ 86 Ip.). Kod prinudne dražbe tražilac ovrhe ima u pogledu namirenja svoje ovršne tražbine i sporednih pristojbinu iz tog zemljišta prvenstveno pravo pred svim onim licima, koja tek docnije postignu knjižna prava na zemljištu ili isposluju prinudnu dražbu tog zemljišta (§ 110 Ip.).

Jednako se mogu upisima, odnosno zabilježbama u intabulacionim, zastavnim ili hipotekarnim knjigama osnovati prinudna založna prava kao i utvrditi prvenstvo tražioca ovrhe u pogledu namirenja njegove tražbine, a to kod prinudne uprave iz prihoda zemljišta, a kod prinudne dražbe iz kupovne cijene, postignute dražbom prodatog zemljišta.

Tome nije smetnja, što u tim knjigama nisu evidentirana sama zemljišta. Da zemljiše, na kojem se ima osnovati prinudno založno pravo ili za koje treba dozvoliti prinudnu upravu ili prinudnu dražbu, zaista i pripada ovršeniku, to se može dokazati tapijom ili izvatakom iz tapiskske knjige, a ako vjerovnik ne može sudu podnijeti ni jedno ni drugo, onda u vjerenjem (svjedodžbom) općinske vlasti. Prema tome nije za to potreban popis zemljišta. Popis će biti potreban samo onda, kada se pristupi prodaji, jer tu treba istovjetnost zemljišta na nesumnjiv način utvrditi.

Pa kad se po postojećim propisima založno pravo može steći samim upisom, to nema razloga za propisivanje drugačijih normi, ako je u pitanju sticanje prinudnog založnog prava. U ostalom se po § 378 Grsp. za Srbiju stiče i »pribilješka« samim upisom, a ona, kad dođe do

opravdanja, pretvara se po § 381 u prinudno založno pravo od dana zahtjevanog obezbjeđenja.

Prema tome se u čl. 15 Uip., koji obuhvata odnosne odredbe za područje kasacionog suda u Beogradu, propisuje, da će se i na tome području primjenjivati propisi Ip., koji se odnose na zemljišta upisana u javnoj knjizi, sa izmjenama navedenim pod br. 1 do 11.

III U pogledu tih izmena valja istaći slijedeće:

Vjerovnik, koji traži dozvolu prinudnog založnog prava, prinudne uprave ili prinudne dražbe ili, pak, dozvolu založnog prava radi obezbjeđenja novčane tražbine (§ 325 Ip.) ili dozvolu privremenih naredaba u pogledu kojeg zemljišta (§§ 331 br. 3, 335 st. 2 i 3 Ip.), mora podnijeti ili tapiju ili izvadak iz knjige tapija, a ako ne može podnijeti ni jedno ni drugo, onda u vjerenje općinske vlasti o tome, da je dužnik vlasnik odnosno zemljišta (br. 7). To je potrebno radi identificiranja zemljišta, na kojem se ima dozvoliti jedno od spomenutih sretstava ovrhe ili obezbjeđenja. Prema § 378 srp. Grsp. to doduše znači jedno pooštrenje uslova za sticanje sretstava obezbjeđenja, ali se to mora smatrati opravdanim u interesu sigurnosti pravnog prometa.

IV Uredba o intabulaciji, koja važi na području kasacionog suda u Beogradu, razlikuje dvije vrste upisa u intabulacionim knjigama, naime intabulaciju, kojom se stiče bezuvjetno založno pravo, koja dakle odgovara uknjižbi u zemljišnim knjigama (§ 8 br. 1 Zzk), i pribilješku (pribilježje), koja odgovara predbilježbi u zemljišnim knjigama (§ 8 br. 2 Zzk.). Pod br. 4 ovog člana uvodi se još i treća vrsta upisa u intabulacionim knjigama, naime zabilježba sa svim učincima, koje propisi Ip. daju zabilježbi u javnoj knjizi. Prinudno založno pravo (bezuvjetno) osniva se intabulacijom, a založno pravo radi obezbjeđenja pribilješkom u intabulacionim knjigama, jedno i drugo sa učincima, koje ovim upisima daju propisi uredbe o intabulaciji (vid. br. 5 i 6 čl. 15 Uip.).

V Dozvola prinudne uprave zabilježuje se u intabulacionim knjigama s učincima, koji propisi §§ 80 i 86 Ip. daju zabilježbi prinudne uprave u javnoj knjizi. Popis zemljišta vrši se samo onda, kada je to potrebno radi njegovog identificiranja tj. kada vjerovnik

nije mogao podnijeti ni tapiro ni izvadak iz knjige tapiro. Taj popis vrši se u isto vrijeme sa predajom zemljišta upravitelju (§ 81 st. 1 Ip.) po propisima §§ 74 i 75 Ip. Ali tom propisu ne pripada karakter pljenidbenog popisa. Stoga ne vrijedi ovdje propis § 84 st. 2 Ip., nego propis § 80 st. 2 Ip. (vidi br. 8 člana 15 Uip.).

VI U postupku prinudne dražbe (prinudne javne prodaje) je popis obligatan samo, kada je to potrebno radi identificiranja zemljišta, koje se ima dražbom prodati, tj. kada vjerovnik nije mogao podnijeti ni tapiro ni izvadak iz knjige tapiro. U takvom slučaju imaju se popis i procjena u isto vrijeme izvršiti. Ako je vjerovnik podnio tapiro ili izvadak iz knjige tapiro, popis radi identificiranja zemljišta nije više potreban, pa stoga po § 113 st. 1 do 6 Ip. treba prosuditi, da li će se radi utvrđenja vrijednosti zemljišta izvršiti procjena na licu mesta uz učestvovanje vještaka ili će se vrijednost zemljišta utvrditi preslušavanjem vještaka pred samim sudom ili na osnovu za to po-desnih isprava (br. 9 čl. 15 Uip.).

VII Predmetom upisa u intabulacionim knjigama su založna prava. Sporno je, da li i druga stvarna prava mogu biti predmetom upisa u intabulacionim knjigama, kako je to već gore spomenuto. Obzirom na to preporučila se je analogna primjena § 114 st. 3 Ip., po kojem u pogledu zemljišta, koja nisu upisana u javnoj knjizi, izvršni sud ima naročitim proglašom (§ 133 Ip., ujedno sa objavljinjem dražbenog ročišta) pozvati sva lica, koja na tom zemljištu zahtjevaju stvarna prava, da u određenom roku prijave kod suda svoja prava i zahtjeve, jer će se oni inače u dražbenom postupku uzeti u obzir samo utoliko, ukoliko to proizlazi iz ovršnih spisa (br. 10 čl. 15 Uip.).

VIII Propisi § 199 Ip., koji govore o prenosu prava vlasništva i drugih stvarnih prava, skopčanih sa vlasništvom, na kupca u javnoj knjizi i o brisanju tereta, koje kupac nije preuzeo, moraju se da-kako nadomjestiti propisima, koji odgovaraju sistemu tapiro i intabulacionih knjiga. Umjesto prenosa vlasništva u javnoj knjizi kupcu će se izdati tapiro po § 22 zakona o izdavanju tapiro. Što se tiče ostalih stvarnih prava i tereta, oni će se na kupca prenijeti upisom u intabulacionim knjigama, odnosno brisati u tim knjigama, ukoliko su predmet upisivanja. Ukoliko se ne upisuju, izdat će se kupcu odluka, u

kojoj će biti navedeno, koja su prava skopčana sa pravom vlasništva prešla na njega, a koje je terete preuzeo (br. 11 čl. 16 Uip.).

Član 16

[Izmjene u uredbi o intabulaciji].

(¹) § XII Uredbe o intabulaciji od 29-XI-1852 godine menja se i glasi:

Na svakoj molbi radi intabulacije, i to na samoj molbi, ako je molba pismena, ili na sudskom zapisniku, ako je molba data na zapisnik suda, mora starešina suda ili činovnik, koga on za to odredi, svojeručno staviti čas i dan prijema molbe, koji moraju biti označeni slovima. Čas i dan prijema moraju biti isti u koje je molba podnesena, u pogledu čega je starešina suda, odnosno činovnik koji je primio molbu, dužan da potpiše svoje ime.

Molbe se imaju istoga dana, a po mogućnosti i istoga časa, uvesti u delovodni protokol intabulacija i pribeležaka po redu kako su molbe primljene. Protokol se neizostavno ima svakoga radnog dana zaključiti potpisom starešine suda ili njegovog zamenika i protokoliste i potvrditi da toga dana nije više nijedna molba za intabulaciju suda podnesena.

Moliocu će se dozvoliti, da se lično uveri o ispravnom stavljanju dana i časa prijema, a na njegov zahtev izdaće mu se pismeno uverenje, da je njegova molba toga dana i časa zaista primljena.

(²) § XVII st. 2 Uredbe o intabulaciji menja se i glasi:

Pravo prvenstva ovakvih intabulacija računa se po redu upisa u delovodni protokol intabulacija i pribeležaka (§ XII st. 2).

Obrazloženje ministarstva pravde ističe, da se prilikom uređenja, o kome je bilo govora u prethodnom čl. 15, preporučilo, da se propisi uredbe o intabulaciji o tome, kako se upravlja red prvenstva prava upisanih u intabulacionim knjigama (§ XVII st. 2 u vezi sa § XII uredbe), izjednače sa odnosnim propisima uredbe o ustrojstvu zastavnih knjiga na području velikog suda u Podgorici (čl. 7 i 11), koje bolje odgovaraju. To se predviđa članom 16 Uip.

U ostalom vid. napomene uz prethodni čl. 16, naročito opće primedbe I.

Član 17

[Shodno primjenjivanje naredenja čl. 15 Uip. na područjima velikog suda u Podgorici i apelacionog suda u Splitu].

(¹) Naredenje člana 15 shodno će se primjenjivati u pogledu izvršenja i obezbeđenja na području Velikog suda u Podgorici i na onom delu područja Apelacionog suda u Splitu na kojem još ne postoje zemljische knjige s tim, da se, gde se u čl. 15 govori o intabulacionim knjigama, imaju na području Velikog suda u Podgorici podrazumevati zastavne knjige, a na području Apelacionog suda u Splitu hipotekarne knjige.

(²) Red prvenstva upisa u zastavnim knjigama prosuđuje se po propisu čl. 11 stav 2 Uredbe o ustrojstvu zastavnih knjiga na području Velikog suda u Podgorici od 8 avgusta 1931 godine.

(³) Za red prvenstva upisa u hipotekarnim knjigama odlučan je trenutak kad je zamolnica radi izvršenja dozvoljene uknjižbe prinudnog založnog prava (§ 71 Ip.), odnosno radi izvršenja zabeležbe dozvoljene prinudne uprave (§ 80 Ip.) ili dozvoljene prinudne dražbe (§ 109 Ip.) stigla sudu koji vodi hipotekarnu knjigu, a ako je taj sud sam nadležan za dozvolu uknjižbe prinudnog založnog prava odnosno za dozvolu prinudne uprave ili prinudne dražbe, onda onaj trenutak kad mu je podnesen predlog za dozvolu jednog od pomenutih sredstava izvršenja.

(⁴) Na području apelacionog suda u Splitu kupac može tražiti, da mu sud u odluci pomenutoj u čl. 15 pod br. 11 naznači i prodato zemljiste sa njegovim pripatkom.

U ovom se članu predviđa, da se odredbe člana 15 Uip., o kojima je prije bilo govora, imaju shodno primjenjivati na području velikog suda u Podgorici i na onom dijelu područja apelacionog suda u Splitu, na kojem još ne postoje zemljische knjige, već samo hipotekarne knjige. U ostalom vid. napomene uz čl. 15 Uip., a naročito razdjele I i II.

Član 18

[Ovršni organi na područjima apelacionih sudova u Novom Sadu i Zagrebu].

(¹) Dok se na područjima Apelacionog suda u Novom Sadu kao i sreskih sudova u Čakovcu i Prelogu ne ustanove posebni sudske

organi za provođenje izvršenja, provodiće se na tim područjima izvršenja pomoću onih organa koji su ih do sada provodili. Bliža naredenja o tome propisaće ministar pravde uredbom.

(²) Na području Apelacionog suda u Zagrebu osim područja sreskih sudova u Čakovcu i Prelogu ostaju i dalje na snazi propisi zakona od 6-IV-1881 godine (Zb. zakona i naredaba br. 16) sa njegovim izmenama i dopunama o provođenju izvršenja preko mesnih sudova.

Po § 26 Ip. ovrhe imaju se provadati isključivo pomoću sudske organe, tj. pomoću naročitih ovršnih činovnika, sudske ovršitelja, činovnika sudske pisarnice ili sudske služitelja. Samo iznimno, gdje nisu postavljeni naročiti ovršni činovnici, provođanje važnih i teških ovršnih radnja može da bude povjereno javnim bilježnicima. Međutim danas sudska ovršna služba nije u svim područjima tako uređena. Na području bivše Vojvodine postoji ustanova s u d s k i h o v r š i t e l j a, koji nijesu sudske namještencini, nego lica, koja kao sudske povjerenici provode ovrhe i za to naplaćuju za sebe takse po propisanoj tarifi. Na području apelacionog suda u Zagrebu ovrhe sprovode se i preko m j e s n i h s u d o v a. Pošto krediti, koji su na raspoloženju, ne daju mogućnosti, da se ovršna služba svuda uredi odjednom na način, koji je spomenut u § 26 Ip., predviđa se članom 18 Uip. za neko prelazno doba, da provođanje ovrha ostane u rukama organa, koji su te poslove do sada vršili.

Član 19

[Pristojbine ovršnih organa na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu].

Ministar pravde propisaće uredbom pristojbine, koje pripadaju organima za radnje oko provođenja izvršenja. Dok se ova Uredba ne izda, važiće o tome propisi koji danas postoje.

Po propisima, koji sada važe na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu, primaju sudske organi za dostave i ovršne radnje naročite pristojbine umjesto naknade po uredbi o naknadi putnih troškova za službena putovanja sudske službenika, koja su izvršena u interesu i o trošku privatne stranke. Ovo uređenje dalo je dobre rezultate, jer se ovršni troškovi znatno smanjuju, a sudske službenici ipak prolaze dobro, pošto mogu u isto vrijeme izvršiti više dostava

ili više radnja oko sprovađanja ovrha. Da bi se stvorila potrebna zakonska podloga za protegnuće ovog naredenja na cijelu državu, predviđeno je u Ugrpp. (čl. 28) ovlašćenje za ministra pravde, da izda uredbu o pristojbinama za dostavu sudskih pismena. Radi dopune ovog ovlašćenja predviđa se članom 19 Uip. još i to, da će ministar pravde uredbom propisati pristojbine, koje pripadaju spomenutim organima za radnje oko provođanja ovrha.

Član 20

[Ovrhe po propisima rudarskih zakona.]

(¹) U pogledu procene i dražbe rudnih i površinskih polja, koja su pravnosnažnom odlukom rudarske vlasti oduzele, primjenjujuće se i nadalje propisi rudarskih zakona.

(²) Izvršenje na udelu u imovini rudarske zadruge provodiće se po propisima o izvršenju na pokretnim telesnim stvarima.

I Po propisima rudarskih zakona, koji danas važe na teritoriju Kraljevine Jugoslavije, rudarske oblasti provođaju po službenoj dužnosti prinudnu procjenu i prodaju rudnih i površinskih (n a v r s n i h) p o l j a, koja su dosadašnjem imaocu oduzeta pravnosnažnom odlukom. Postupak o tomu ureden je posebnim propisima (vidi §§ 253 do 262 rudarskog zakona, koji važi na područjima bivše Slovenije, Dalmacije i Istre). Pošto su ti propisi prilagođeni posebnoj prirodi rudarskih prava i prilikama rudokopa, potrebno je održati ih na snazi, dok se ova pitanja ne urede jedinstvenim rudarskim zakonom.

II Udijeli u imovini rudarske zadruge, takozvani k u k s i, smatraju se po propisima rudarskih zakona kao pokretne stvari. Stoga se na ovrhu na takvim udijelima ne mogu primenjivati propisi §§ 201 do 207 Ip. o ovrsi na predmetima rudarskog vlasništva, jer je tamo u pitanju rudarsko vlasništvo, kome pripada karakter nepokretne imovine. Ova se ovrha, naprotiv, mora provođati po propisima, koji važe za ovrhu na pokretnim tjelesnim stvarima. To se u st. 2 ovog člana izrično i ističe.

Član 21

[Postavljanje zajedničkog skrbnika imaočima založnica ili dionih obveznica.]

Ako se povodom pokrenutog izvršnog postupka, radi toga da se ne ometa ostvarivanje prava trećih lica, pojavi potreba da se postavi zajednički skrbnik imaočima založnica ili deonih obveznica, koje glase na donosioca ili se prenose indosamentom, može izvršni sud po službenoj dužnosti tražiti postavljanje skrbnika kod suda, koji je zato nadležan po posebnim zakonima o založnicama i deonim obveznicama.

Članom XXIV uvodnog zakona za austr. »Ovršni red«, koji je do sada važio na području bivše Slovenije, Dalmacije i Istre, predviđeno je, da ovršni sud u slučaju, ako se povodom izvršnog postupka ukaže potreba, može od nadležnog suda po službenoj dužnosti tražiti postavljanje zajedničkog skrbnika imaočima založnica ili dionih obveznica u cilju, da se trećim licima ne bude smetalo pri ostvarivanju njihovih prava. Spomenuti propis ima u vidu austr. zakon od 24. aprila 1874 god., drž. z. br. 49, o zajedničkom zastupanju prava imalaca dionih obveznica, koje glase na donosioca ili se prenose indosamentom. Po § 4 tog zakona ima stranka pravo, da zahtjeva od nadležnog suda postavljanje zajedničkog skrbnika imaočima dionih obveznica, da ne bi bila sprječena u ostvarivanju svojih prava. Uvodni zakon za austr. ovršni red prenosi inicijativu za postavljanje zajedničkog skrbnika na sam ovršni sud. Pošto austr. zakon o zajedničkom zastupanju imalaca dionih obveznica još i danas važi na spomenutom području, preporučilo se je u Uip. unijeti adekvatan propis, i to toliko više, što će vrijediti i za područje bivše Bosne i Hercegovine. Po § 24 zakona o založnicama i dionim obveznicama za Bosnu i Hercegovinu, od 3. jula 1908 god., odlučuje vladin povjerenik za dotični zavod, da li je u slučaju ovrhe protiv zavoda potrebno, da se sazove zbor imalaca založnica, odnosno dionih obveznica, radi donošenja potrebnih zaključaka u cilju postavljanja zajedničkog skrbnika za čuvanje tih interesa. Tek kad se odredi sazivanje zbora, nadležni sud može po § 25 da postavi privremenog zajedničkog skrbnika. Prema tome je i ovdje od koristi, da se inicijativa za postavljanje zajedničkog skrbnika prenese na

ovršni sud. Takovu zadaću daje ovršnom суду § 22 zakonskog članka XXXVI iz godine 1876 o osiguranju založnica, koji važi na području Hrvatske-Slavonije i Vojvodine, jer propisuje, da je ovršni sud u slučaju ovre protiv zavoda, koji je ovlašten za izdavanje založnice, dužan da imaočima založnica postavi skrbnika.

Član 22

[Pravo ostvarivanja zahtjeva na brisanje hipoteke.]

⁽¹⁾ Ako na kojem zemljištu postoje hipotekarne tražbine, u pogledu kojih vlasnik hipotekarnog zemljišta ima pravo tražiti brisanje hipoteke putem parnice ili pokretanjem postupka za amortizaciju (§§ 128 do 131 Z. z. k.) onda to pravo brisanja može umesto vlasnika vršiti svaki vjerovnik, za čiju je izvršnu tražbinu,iza pomenutih tražbina, upisano založno pravo na tom istom zemljištu, kao i onaj radi čije se tražbine vodi izvršenje na tom zemljištu, — sa redom prvenstvaiza tih tražbina. Ali ovo ne vredi u pogledu pojedinih anuiteta kod tražbina koje se isplaćuju anuitetima. Vjerovnik, koji tužbom ostvaruje zahtev na brisanje, koji pripada vlasniku, mora vlasnika putem suda obavestiti o parnici. Odluka o pokretanju postupka amortizacije dostaviće se i vlasniku.

⁽²⁾ Naredjenje prvog stava ne vredi za područja na kojima važi Opšti građanski zakonik od 1811 godine sa svojim novelama iz 1914, 1915 i 1916 godine.

I Naredjenjem iz prvog stava ovog člana preuzet je propis člana XXVIII uvodnog zakona za austrijski red, koji vjerovniku, za čiju je ovršnu tražbinu osnovano založno pravo na zemljištu ili radi čije se tražbine vodi ovrha na zemljištu, priznaje pravo, da putem parnice ili putem sudskega poništaja (amortizacionog postupka) ostvaruje pravo, koje pripada vlasniku zemljišta glede brisanja hipotekarne tražbine, stvarno prestale uslijed namirenja ili uslijed kojeg drugog razloga, a koja je tražbina uknjižena pred njegovom tražbinom. Za spomenute vjerovnike je ovo pravo od važnosti, pošto mogu poboljšati svoj položaj pri razdiobi kupovnine, a u § 143 br. 8 Ip. pri-

znato je hipotekarnom vjerovniku pravo, da izjavi protivljenje protiv dosuđenja zemljišta najboljem ponudiocu, ako najviša ponuda nije dovoljna za potpuno izmirenje njegove zalogom obezbjeđene tražbine sa sporednim pristojbinama.

II Treća novela austrijskog ogz. ukinula je doduše član XXVIII uvodnog zakona za ovršni red (§ 42 novele); međutim to je učinjeno obzirom na to, što je vlasniku zemljišta novelom (§ 470 ogz. po tekstu te novele) priznato pravo raspolaganja sa hipotekom, koja je postala slobodna uslijed namirenja hipotekarne tražbine ili uslijed fuzije. Međutim na područjima, gdje treća novela ogz. ne važi, potrebna je odredba, koja je preuzeta stavom prvim člana 22 Uip. Drugom se stavkom tog člana, naravno, dodaje, da to naređenje neće važiti na onom području, na kojem važi ogz. po stanju treće novele.

III Ovdje valja još napomenuti, da se amortizacija hipotekarne tražbine, o kojoj se u ovom članu govori, ima izvršiti po propisima §§ 128 do 131 Zzk.

Član 23

[Uputcivanja na naredjenja građanskog prava.]

Gde Izvršni postupnik upućuje na naredjenja građanskog prava, imaju se podrazumevati ne samo propisi Gradanskog zakonika, nego i propisi Trgovačkog zakonika, Meničnog i Čekovnog zakona kao i drugih zakona ili drugih pravnih propisa, ukoliko u njima ima naredjenja privatnog prava.

Jednako kao i u Ugrpp. (čl. 25) predviđa se i ovdje propis o tome, šta se ima podrazumijevati pod pojmom »građansko pravo«. Pod ovaj pojam ulaze kako propisi građanskih zakonika, koji važe u raznim pravnim područjima (građansko pravo u užem smislu ove riječi), tako i propisi mjeničnog zakona i čekovnog zakona, zatim trgovackih zakonika. Pod zakonima, koji imaju naredjenja privatnog prava, valja naročito istaći one dosadašnje građanske parnične zakone, čije su građansko-pravne odredbe ostavljene na snazi članom 11 br. 1 do 5 Ugrpp.

Član 24

[Pobijanje presuda obraničkih sudova u ovršnom postupku.]

(¹) Ako se zahtev, u čiju je korist na osnovu presude izbranog suda dozvoljeno izvršenje, osniva na diferencijskom poslu, koji se ima smatrati kao opklada ili igra, izvršenje će se na traženje izvršenikovo obustaviti. Ovo se traženje može ostvarivati bilo rekursom bilo tužbom. Tužba se ima podneti kod suda, kod kojeg je stavljen predlog za dozvolu izvršenja u prvom stepenu.

(²) Po uloženom rekursu ili podnesenoj tužbi može se izvršenje po predlogu odložiti do pravnosnažne odluke o rekursu, odnosno o tužbi. Za takvo odlaganje vrede propisi §§ 42 i 43 Izvršnog postupnika.

Član 25

(¹) Izvršenje dozvoljeno na osnovu presuda izbranog suda obustaviće se i onda kad je izvršenik ugovor o izbranom sudu sklopio s obzirom na to što je utanačenjima između članova saveza preduzetnika (kartela) propisano da se materije, oruđa i ostala pomoćna sredstva potrebna za njegovu zanatsku (industrijsku) proizvodnju smeju prodavati samo pod uslovom, da se kupac u pogledu sporova iz ovog pravnog posla podvrgne izbranom sudu. U pogledu ostvarivanja traženja obustave i odlaganja izvršenja primjenjivaće se naredjenja čl. 24. Ali izvršenikovo traženje obustave izvršenja odbiće se, ako se je na raspravi pred izbranim sudom izrečeno odrekao prigovora protiv izvršenja koji proističu iz pomenutog nedostatka ugovora o izbranom sudu.

(²) Naredjenjima ovoga člana i člana 23 ne dira se u posebna naredjenja o pobijanju presuda berzanskih izbranih sudova na osnovu člana 5 Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 9. jula 1930 godine.

I Članom 5 Ugrpp. predviđeno je, da se odluka (presuda) burzovnog obraničkog suda može pobijati tužbom kao odluka bez učinka, ako je njome presuđeno o zahtjevu, kojem je osnov diferencijski posao, koji se mora smatrati kao opklada ili igra, zatim da se presuda burzovnog obraničkog suda može pobijati žalbom zbog ništavosti, ako je ugovor o obraničkom sudu žaliocu nametnut od

strane kartela, jer takav ugovor pravno ne valja. U slučaju podnesene tužbe, odnosno podnesene žalbe može se uz naročite pretostavke tražiti odgoda ovrhe takve presude (odluke).

Međutim moglo bi se desiti i to, da koji drugi obranički sud, a ne burzovni, donese presudu o zahtjevu, kojem je osnov diferencijski posao. Isto tako moglo bi se nekom trgovcu ili zanatliji od strane kartela nametnuti, da se podvrgne kojem drugom obraničkom sudu. Da se postigne s vrha, za kojom teži čl. 4 Ugrpp., potrebo je, da se i u spomenutim slučajevima dade pravo pobijanja u pogledu presuda (odluka) obraničkih sudova čl. 5 Ugrpp. mogli izigravati sastavljanjem obraničkih sudova raznih vrsta.

II Iz naprijed pomenutih razloga predviđaju se u čl. 24 i 25 Uip. propisi o pobijanju presuda obraničkih sudova uopće. Pobijanje se sastoji u tome, da se rekursom ili tužbom traži obustava ovrhe dozvoljene na osnovu presude obraničkog suda, koji nije burzovni obranički sud, ako je tom presudom presuđeno o zahtjevu, kojem je osnov diferencijski posao, ili ako je dužnik bio prinuđen od strane kartela, da se ugovorom podvrgne obraničkom sudu, koji je donio tu presudu. U slučaju uloženog rekursa ili podnesene tužbe može se tražiti odgoda ovrhe po općim propisima tj. po naredenjima §§ 42 i 43 Ip.

III Treba skrenuti pažnju na to, da je pobijanje i odgađanje ovrhe ovdje uređeno po općim propisima Ip. (vidi §§ 34, 39, 41 do 43 Ip.), jer ovdje ne postoje razlozi, koji su dali povoda za posebno uređenje ovog pitanja kod presuda burzovnih obraničkih sudova (samo burzi pripada poseban položaj u privrjedi).

Član 26

[Naplaćivanje troškova (pristožbi), novčanih kazna i naknada.]

Propis trećeg otseka 2 glave (§§ 209 i 217) Sudskog poslovnika o naplaćivanju troškova (pristožbi), novčanih kazni i naknada stavljuju se na snagu za celu državu i zamenjuju propise, koji su o tome do sada postojali.

Naredjenja §§ 211 st. 3, 213 i 214 sudskog poslovnika za sudove prvog i drugog stepena (uredbe od 25. oktobra 1932 god., Sl. nov. od 28. januara 1933 god., br. 20—VII), kojim se uređuje ovrha i obez-

bjeđenje na imovini obveznika radi naplate, odnosno radi obezbeđenja novčanih kazna, pristojba i troškova postupka, nijesu do sada došla do uporabe zbog nedostajanja zakonske podloge. Tu podlogu sada daje čl. 26 Uip., kojim se u isto vrijeme zamjenjuju odnosni dosadašnji regionalni propisi.

IV. Prelazna naređenja

Član 27

Izvršenja, koja su na dan kad novi Izvršni postupnik dobije obveznu snagu već u toku, provodiće sudovi i druge vlasti, koje su za to bile do sada nadležne, i to po dosadanjim propisima.

Član 28

Ako se na osnovu izvršenja radi obezbeđenja, provedenog pre stupanja na snagu Izvršnog postupnika, posle njegovog stupanja na snagu traži izvršenje radi namirenja, to izvršenje proveše se po propisima Izvršnog postupnika uz čuvanje prvenstva već stečenih založnih prava.

Član 29

(¹) O molbama za dozvolu privremenih sretstava obezbeđenja, o kojima na dan stupanja na snagu Izvršnog postupnika još nije doneta odluka, odlučiće se po propisima novog Izvršnog postupnika. Isti propisi vrediće za provođenje takvog sredstva obezbeđenja.

(²) Učinak i trajanje mera obezbeđenja dozvoljenih i provođenih po dosadašnjim propisima prosudiće se po dosadašnjim propisima. Ali u pogledu dopustivosti zadržanja dužnika u pritvoru radi obezbeđenja kojeg prava i u pogledu provođenja toga zadržanja primenjivaće se od dana stupanja na snagu Izvršnog postupnika njegovi propisi, makar je izvršenje pre toga dana započeto.

Član 30

Propisi čl. 46 stav 1 br. 1 i 4 Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 9 jula 1930 godine shodno će se primenjivati i na izvršni postupak.

Član 31

Dok se ne doneće Uredba po st. 5 § 113 Ip vrediće za celu zemlju u pogledu procenjivanja zemljišta po Zakonu o izvršenju i obezbeđenju Uredba od 24-VI-1932 godine br. 65880 (»Službene novine« br. 153—LXX od 7-VII-1932 godine).

Član 32

Ovlašćuje se ministar pravde da u sporazumu sa ministrom finansijskih može od kredita predviđenog u tač. 3 stava 2 § 27 Finansijskog zakona za 1937/38 godinu potrebnu sumu upotrebiti za uvođenje u život Zakona o izvršenju i obezbeđenju (putni troškovi instruktora, organizacija tečajeva, izrada i štampanje knjige obrazaca i slično).

I U čl. 27 do 32 sadržana su prelazna naredenja u užem smislu, tj. naredenja o tome, kako će se postupati sa ovrhama, koje su na dan stupanja na snagu Ip. već u toku. Prvo je riječ o ovrhama uopće (čl. 27), zatim o provođanju ovraha radi namirenja, koje se traže u vezi ovrahe radi obezbjedenja, provedene prije stupanja na snagu Ip. (čl. 28), najzad o donošenju odluka po molbama za dozvolu privremenih sretstava (čl. 29). Zatim dolaze još i odredbe, koje se tiču ustrojstva i rada kasacionog suda (čl. 30). Na kraju uredba pominje stanovite prethodne radnje, koje su potrebne u cilju uvođenja Ip. u život (čl. 31 i 32).

II Princip parničnih stadija, koji je bio donekle uzet u obzir u prvobitnom projektu Uip., odbačen je. Kodifikatori su usvojili princip jedinstva, po kome se ovršni postupak provodi ili u cijelosti po starom pravu, ili pak u cijelosti po novom pravu. Granicu sačinjava dan, kad novi Ip. dobiće obveznu snagu. Ovrahe koje su pomenutog dana već u toku, provadat će se po dosadašnjim propisima od strane onih ovršnih sudova i drugih oblasti (napr. od strane općih upravnih oblasti prve stepena na području ranije Srbije), koje su za to do sada bile nadležne. To znači, da će se nastavak ovrahe, koja je u toku na dan stupanja na snagu Ip. vršiti sve do kraja »po starome«, uključiv i odlučivanje u višim instancijama. Sticanje ovršnog naslova, međutim, ne pretstavlja još akt ovrahe. Lice koje je prije stupanja na snagu Ip. steklo samo ovršni naslov (presudu, nagodbu itd.), a mu još nije bila dozvoljena nikakva ovršna radnja,

moći će samo po propisima Ip. tražiti ovrhu na osnovu toga naslova. Ovo posljednje bilo je u prvobitnom projektu (čl. 31 st. 2) izrično istaknuto, međutim iz Uip. izostavljena je ta druga stavka kao nepotrebna, a ostala je samo jedna stavka čl. 27.

III Uredba tretira pri tome ovru radi obezbjeđenja kao cijelinu, a ne kao stadij ovrhe. Prema tome vjerovnik, koji je isposlovao ovru radi obezbjeđenja, treba posle stupanja na snagu Ip. da traži ovru radi naplate samo po propisama Ip. Po prirodi stvari ostaje mu pri tom sačuvano prvenstvo stećeno ranijom ovrom radi obezbjeđenja. O tome je dato izrično naređenje u čl. 28 Uip.

IV U pogledu privremenih sretstava obezbjeđenja uredbodavci napuštaju svoj stav, o kome je bilo govora gore pod I., predviđajući iznimku, koja je diktovana željom, da se razgranata sredstva obezbjeđenja novog Ip. što prije i potpunije daju građanstvu na raspoloženje. U pitanju su privremene naredbe (§§ 330 Ip.) kao i sredstva osiguranja kod ovrhe radi obezbjeđenja (§ 325 Ip.). Prema stavci 1 čl. 29 Uip. za primjenu principa jedinstva u smislu općeg načela, istaknutog u čl. 27, nema doći u obzir okolnost, da li je molba za dozvolu onog dana već podnijeta, kad Ip. bude stupio na snagu, nego okolnost, da li je već donijeta odluka po toj molbi. Ako odluka još nije donesena, onda će se morati odlučiti po propisima Ip. Treba dodati, da mjere obezbjeđenja, dozvoljene prije stupanja na snagu Ip. po propisima srpskog grsp. daju, kada se opravdaju ostvarivanjem ovršnog naslova, prvenstvo od dana, kada je zahtjevano obezbjeđenje (§ 381 srp. grsp.).

V Preporučilo se je izričito istaći (čl. 30), da se propisi čl. 46 st. 1 i 4 Ugrpp. o ustrojstvu i radu kasacionog suda imaju shodno primjenjivati i na ovršni postupak, da bi se u ovom pogledu isključila svaka sumnja.

Uredbu o postavljanju i izboru vještaka za procjenivanje zemljišta, o njihovom nagrađivanju i postupku pri procjenivanju, koja je članom 31 Uip. privremeno proširena na cijelu državu, dok se ne donese uredba po § 113 st. 5 Ip., vidi u razdijelu IV na kraju ovog Dodatka, gdje je u cijelosti otstampana.

Uz čl. 32 valja napomenuti, da će ministarstvo pravde iz tog kredita organizirati tečajeve, izradu i štampanje knjige obrazaca itd.

V. Završna naredbenja

Član 33

(¹) Ova Uredba stupa u život na dan kada se obnaroduje u »Službenim novinama«, a izuzev naredenja čl. 1, 7 i 26 dobija obaveznu snagu za svako od područja spomenutih u čl. 1 na dan, kada za dočitno područje dobije obaveznu snagu Zakon o izvršenju i obezbeđenju. Naredenja čl. 1, 7 i 26 ove Uredbe dobijaju obaveznu snagu od dana obnarodovanja ove Uredbe.

(²) Ministar pravde ovlašćuje se da izda sve uredbe potrebne za provođenje ove Uredbe i Zakona o izvršenju i obezbeđenju, i to ukoliko zasecaju u nadležnost drugih ministarstava, po sporazumu sa nadležnim ministrima.

Ministar pravde

D-r N. Subotić s. r.

Ministarski savet na sednici svojoj od 4 juna 1937 a na osnovu § 27 t. 3 Finansijskog zakona odobrio je prednju Uredbu.

Pretsedništvo Ministarskog saveta

M. S. br. 41

Rešeno: 4. juna 1937. godin

u Beograd

Pretsednik Ministarskog saveta
i ministar inostranih poslova.

Dr. M. Stojadinović s. r.
(Sleduju potpisi ostalih ministara)

Članom 33 određuje se dan stupanja na snagu Uip. Taj se dan određuje u saglasnosti sa članom 1 uredbe tj. za sva područja, gdje je Grpp. već stupio na snagu, sa 1. januarom 1938 god., a na području velikog suda u Podgorici ova će uredba stupiti na snagu 1. aprila 1938 godine. Naređenja čl. 1, 7 i 26 dobila su obaveznu snagu 14. juna 1937 god. kao dana obnarodovanja u Sl. nov. br. 131—XXXIX.

xv. J. T. Verner & J. S. Moore, 1958, *American Midland Naturalist*, 60(2), p. 264-270.

III X

UREDJA

O IZMJENAMA I DOPUNAMA U ZAKONU O IZVRŠENJU I OBEZBJEĐENJU OD 9 JULIA 1930 GODINE

(IZVRŠNI POSTUPNIK — IP.)

M. S. br. 410, od 4 juna 1937 god., obnarodovana u Službenim novinama od 14 juna 1937 god., br. 131—XXXIX.

Uvodne napomene.

Obrazloženje ministarstva pravde ističe, da se ova uredba propisuje na osnovu ovlašćenja iz § 90 finansijskog zakona za 1937/38 godinu, pošto se njome predviđaju izmjene i dopune u Ip. u cilju, da se olakša ekonomski položaj izvjesnih redova građanstva i da se isprave one odredbe Ip., koje su se pokazale kao neprikladne u vrijeme ekonomске krize. Uredbom se unose u Ip. nove odredbe, koje uređuju izvjesna pitanja, koja su postala aktuelna baš s pogledom na ekonomsku krizu, a kojima se izlazi u susret zahtjevima socijalne pravčnosti i praktičnosti. Uredba se sastoji svega od četiri člana.

Na osnovu §-a 90 Finansijskog zakona za 1937/38 godinu a po predlogu ministra pravde Ministarski savet propisuje

Uredbu

O izmenama i dopunama u zakonu o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 godine (izvršni postupnik — Ip.).

Član 1

(Ovrha na prinadležnostima javnih službenika.)

Ukida se rečenica druga stava 1 §-a 245.

U stavci prvoj prve rečenice paragrafa 245 Ip. predviđeno je, da se državnim službenicima građanskog ili vojnog reda, aktivnim ili u

penziji, a isto tako i članovima njihove porodice, koji uživaju penzije, može uzeti u ovru samo jedna trećina njihovih cijelokupnih prinadležnosti, ali i to s ograničenjem, da ovršeniku ipak ostane 6000 dinara godišnje. Rečenica druga iste stavke propisuje zatim, da se prinadležnosti, koje prelaze iznos od 6000 dinara godišnje, mogu bez ograničenja uzeti u ovru. Prema tome iznos od 6000 dinara godišnje pretstavlja maksimum prinadležnosti, koji je izuzet od ovre. Međutim iznos od 6000 dinara godišnje ne može se prema današnjim prilikama smatrati dovoljnim, da javnom službeniku osigura minimum egzistencije.

Pri donošenju propisa § 245 Ip. pošlo se očigledno sa stanovišta, da su tadašnje prilike pretstavljale neku prelaznu pojavu i da će se dinar skoro vratiti na svoju predratnu vrijednost. Međutim obzirom na ekonomске prilike u svijetu jasno je, da se to ne može očekivati. Stoga je bilo potrebno, da se prilikom stupanja na snagu Ip. odredba stavke 1 § 245 Ip. izmjeni, kako to iziskuju ekonomski prilike. Zato se druga rečenica stavke 1 § 245 Ip. briše. Time je spriječeno, da veliki broj državnih službenika i javnih namještenika uopće dođe u bezizlazan položaj, pošto bi inače njihovi vjerovnici bez dvojbe odmah zatražili ovru na cijeli iznos njihovih prinadležnosti, koji prelazi 6000 dinara godišnje. Treba dodati, da je i prvobitni projekt Uip. (čl. 30), odakle je čl. 1 ove Uredbe preuzet, stao na gledište, da je iznos od 6000 dinara godišnje minimum, koji treba da bezuvjetno ostane izuzet od ovre, a da inače može da bude uzeta u ovru samo jedna trećina prinadležnosti, bez obzira na visinu plate dotičnog javnog namještenika.

Član 2

(Dopuna propisa o ovrsi radi prethodnog ispunjena).

(¹) U §-u 321 posle stava 2 dodaju se kao novi stavovi 4 i 5, koji glase:

»(4) Na osnovu presude domaćeg redovnog suda o otkazu najma ili zakupa zbog neplaćene najamnine ili zakupnine sud će po predlogu tužioca dozvoliti izvršenje radi prethodnog ispunjenja, ako je

tuženik protiv takve presude uložio priziv odnosno reviziju. Izvršenje se neće dozvoliti, ako je tuženik dovoljno obezbedio najamninu (zakupnину) do vremena kad presuda postane pravnosnažna. Visinu obezbeđenja sud će utvrditi pošto presluša obe stranke.

(5) Na osnovu nepravnosnažne presude domaćeg redovnog suda, kojom se dosuđuje izdržavanje roditeljima ili vanbračnoj deci, sud će dozvoliti izvršenje radi prethodnog ispunjenja, ako je tuženik uložio priziv odnosno reviziju osim ako verovatnim učini da je opstanak tužiocu obezbeđen na drugi način do vremena kad presuda postane pravnosnažnom. Pre nego što se dozvoli ovo prethodno izvršenje sud će preslušati obe stranke».

(2) Dosadanji stav 4. §-a 321 postaje stav 6, a u naslovu iznad §-a 321 brišu se reči »uz obezbeđenja«.

Ovaj član sadrži dopunu § 321 Ip. Naime poslije stavke 3 dodaju se dve nove stavke (4) i (5).

Kao što to čine i ovršni zakoni drugih država, i naš Ip. u svom § 321 predviđa za nenovčane zahtjeve mogućnost obezbeđenja ovrom prije nego što je ovršni naslov postao pravnosnažnim i izvršnim, ali pod uvjetom, da predlagač ovre učini vjerovatnim, da postoji opasnost, da se ovraha osujeti, ako bi se odložila, kao i pod daljim uvjetom, da tražilac položi primjerenu kauciju. Međutim Ip. ne predviđa, da obezbeđenje ovrom u izvjesnim slučajevima bude bezuvjetno, kako je to predviđeno ovršnim zakonima drugih država, a kod nas ovršnim zakonom, koji je do sada važio na području apelacionog suda u Novom Sadu.

Kako se međutim ustanova prethodne ovre u izvjesnim slučajevima pokazala veoma praktičnom i efikasnom, to su gospodarski krugovi, pa i viši sudovi, prilikom priredene ankete tražili, da se ta institucija uvede i kod nas, a to u slučajevima prethodne ovre na osnovu presuda domaćih sudova o otkazu najma ili zakupa i na osnovu presude, kojom se dosuđuje roditeljima ili vanbračnoj djeci izdržavanje.

Novim stavkama (4) i (5) uvađa se i kod nas takova ustanova, uz kautele, koje su potrebne, da se stane na put zloupotrebljama. Pa kad se takova ovraha dopušta uz izvjesne kautele, a bez polaganja

kaucije, to je u naslovu ispred § 321 Ip. trebalo brisati riječi »uz obezbeđenja«.

Član 3

(Pravo zaloge na inventa et illata, odnosno na fundus instructus).

(1) Radi obezbeđenja najamnine najmodavac nepokretnе stvari ima založno pravo na unesenom pokućstvu i drugim pokretnim stvarima, koje su vlasništvo najmoprimca ili članova njegove porodice, koji s njime žive u kućnoj zajednici, ukoliko te stvari nisu izuzete od plenidbe. Ovo založno pravo najmodavac ima za obezbeđenje najamnine za godinu dana unazad i šest meseci unapred računajući oboje od dana podnošenja tužbe sudu. Založno pravo prestaje, ako stvari budu uklonjene pre izvršenog plenidbenog popisa. Ali to pravo ostaje na snazi, ako su stvari uklonjene usled sudske naredbe po traženju koga trećeg lica, a najmodavac u roku od tri dana posle izvršenja ove naredbe prijavi svoje pravo sudu. Založno pravo ostaje na snazi i onda, ako su stvari uklonjene protivno volji najmodavca, a on u roku od tri dana posle uklanjanja stvari traži kod suda plenidbeni popis.

(2) Kad se najmoprimac iseli, ili se stvari razvlače, a najamnina nije ni plaćena niti obezbeđena, onda najmodavac može stvari na svoju opasnost zadržati ali ipak mora za tri dana zatražiti plenidbeni popis ili stvari izneti. Plenidbeni popis može se tražiti i bez pretpostavaka navedenih u prvoj rečenici, kad se podnese tužba zbog neplaćene najamnine.

(3) Zakupodavcu zemljišta pripada u istom obimu sa istim učinkom založno pravo na stoci, koja se na zakupnom dobru nalazi, i na privrednom oruđu i plodovima koji su još na dobru.

(4) Za dozvolu plenidbenog popisa nadležan je sud kod koga je podneta tužba zbog najamnine (zakupnine), a ako tužba još nije podneta, sreski sud, u čijem se području nalazi predmet najma (zakupa). Plenidbeni popis izvršiće se shodno propisima § 213 Izvršnog postupnika.

I Ovaj član donosi korisnu, a u doba ekomske krize i vrlo potrebnu novinu, kojom se najmodavcu nepokretnih stvari i zakupo-

davcu zemljišta daje založno pravo, prvo me na uneseno m pokućstvu i drugim pokretnim stvarima, koje su vlasništvo najmoprimca ili članova njegove porodice živećih s njime u kućnoj zajednici (ukoliko stvari nisu izuzete od pljenidbe), a drugome založno pravo na stoci, koja se na zakupnom dobru nalazi, kao i na privrijednom oruđu i plodovima, koji su još na dobru.

Takvi su propisi zadržani već u § 1101 ogz., koji važi na područjima apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu, a kojim se najmodavcu i zakupodavcu priznaje zakonsko pravo zaloga na inventar et illata, odnosno na fundus instructus. Naredenja § 101 ogz. preuzeta su i u predosnovu građanskog zakonika za Kraljevinu Jugoslaviju u § 1082, i to prema tekstu treće novele ogz. zajedno sa naredenjima o takozvanom pljenidbenom popisu.

II Pošto se ova ustanova u praksi pokazala veoma korisnom, praktičnom i efikasnom, preporučilo se je, da se ona uvede u život za cijeli teritorij naše države. Međutim, kako se ne bi prilikom njene primjene dešavale zloupotrebe, predvidene su u tekstu st. 1 i 2 izvjesne kautele. Tako je predviđeno, da ovo založno pravo najmodavcu pripada za godinu dana u nazad i za šest mjeseci u napred, računajući od dana podnošenja tužbe sudu. To je učinjeno u svrsi, da se utvrди iznos, odnosno visina najamnine, jer bez takovog određivanja iznosa, odnosno visine založnog prava spomenuta odredba mogla bi postati štetna i po samog najmoprimca i po interesu drugih najmoprimčevih vjerovnika. Ovoj svrsi služi i odredba poslijednje rečenice stavke 1, koja sprječava iznošenje stvari prije iseljenja na prevaran način, jer bi inače bez ovakve odredbe najmodavac gubio svoje založno pravo.

Stavka 4 člana 3 uredbe uređuje nadležnost suda i način vršenja pljenidbenog popisa.

Za žaljenje je, što u uredbi nije kazano, na koje mjesto treba uvrstiti ovaj član 3 uredbe kao novi paragraf teksta Ip., kad naslov uredbe glasi, da je to uredba o izmjenama i dopunama u Ip.

Član 4

(Završno naređenje).

Ova uredba dobija obaveznu snagu istoga dana kada dobija obaveznu snagu Zakon o izvršenju i obezbeđenju od 9. jula 1930. godine.

4. juna 1937. godine
Beograd

Ministar pravde,
D-r N. Subotić s. r.

Pretsedništvo Ministarskog saveta
M. S. br. 410
Rešeno: 4. juna 1937. godine
u Beogradu

Pretsednik Ministarskog saveta
i ministar inostranih poslova,

D-r M. Stojadinović s. r.

(Sleduju potpisi ostalih ministara)

Pošto će izmjene i dopune važiti kao sastavni dio Ip., trebalo je predviđeti, da uredba dobije obaveznu snagu istoga dana, kada dobije obaveznu snagu sam zakon o izvršenju i obezbeđenju od 9. jula 1930. godine.

Uredba je obnarodovana u Sl. nov. od 14. juna 1937. god., br. 131—XXXIX.

IV

UREDJA (v. čl. 31. Uip.)

O POSTAVLJANJU I IZBORU VJEŠTAKA ZA PROCJENJIVANJE ZEMLJIŠTA, O NJIHOVOM NAGRADIVANJU I O POSTUPKU PRI PROCJENJIVANJU

Br. 65880 U-578, od 24. juna 1932 godine, obnarodovana u Službenim novinama od 7. jula 1932 god., br. 153-LXX

(proširena privremeno na teritorij cijele države naredenjem § 31 Uip., vid. gore pod II.).

Tekst ove uredbe glasi:

Na osnovu §-a 9 Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju propisujem za područja Vrhovnog suda u Sarajevu, Banskog stola u Zagrebu i Apalecionog suda u Novom Sadu, sledeću *v. Uip. čl. 31.*

UREDBA

o postavljanju i izboru veštaka za procenjivanje zemljista, o njihovom nagradivanju i o postupku pri procenjivanju

I. Postavljanje veštaka

§ 1.

(¹) Izvršni sudovi postavljajuće svaki za svoje područje stalne zaklete veštake za procenjivanje kuća, poljoprivrednih dobara, kao i dobara šumske privrede i industrijskih postrojenja na njima, ukoliko se ova dobra i njihovi pripaci nemaju smatrati kao zemljista i pripaci zemljista od veće vrednosti (§ 10).

(²) Za procenjivanje zemljista i pripadaka od veće vrednosti kao i za procenjivanje rudnika i zgrada koje pripadaju rudnicima postavice stalne zaklete veštake apelacioni sudovi (Vrhovni sud, Banski stol) svaki za celo svoje područje.

(³) Broj veštaka, koji se imaju u smislu naredenja stava 1 i 2 postaviti, treba utvrditi prema potrebi tako da u svim delovima područja ima na raspolaganju dovoljan broj veštaka koji tu imaju svoje prebivalište, a naročito da u pogledu procenjivanja zemljista spomenutih u prvom stavu, po mogućnosti, ne bude potrebe da se zovu veštaci koji ne stanuju u blizini zemljista koje treba proceniti. Taj broj utvrđuje u slučajevima stava 1 izvršni sud, a u slučajevima stava 2 apelacioni sud.

§ 2.

(¹) Za veštace mogu se postaviti samo samovlasna, potpuno pouzdana lica, koja imaju potrebno stručno znanje, a nemaju telesnih mana, koje bi ih mogle sprečavati u vršenju njihove dužnosti.

(²) Pri postavljanju veštaka spomenutih u § 1 stav 1 treba paziti naročito da oni poznaju prilike, koje utiču na vrednost nepokretnina u okolini njihovog prebivališta, kao i cene uobičajene pri prodajama i zakupima.

(³) U krajevima, u kojima se na malim ili srednjim poljoprivrednim dobrima često vode i poljoprivredne industrijske radnje kao n. pr. mlinovi, pecare, itd. treba nastojati, da među veštacima postavljenim za područja pojedinih izvršnih sudova bude jedan ili više veštaka koji su s obzirom na svoje zanimanje podesni za procenjivanje postrojenja potrebnih za takve radnje.

(⁴) Za veštace za procenjivanje gradevina od veće vrednosti treba, po mogućnosti, postaviti lica koja su po propisima §-a 41 Zakona o radnjama ovlašćena za izvođenje gradevina iz oblasti visokih gradevina.

§ 3.

(¹) U cilju utvrđenja spiska stalnih veštaka izvršni sudovi obraćaju se u roku od osam dana po stupanju na snagu ove Uredbe poljoprivrednim i šumarsko-privrednim udruženjima, ako takvih ima u njihovom području, kao i opštinskim (gradskim) načelnicima, da im predlože lica podesna za veštace. Pri tome će im sud saopštiti sve okolnosti koje su po § 2 odlučne za postavljanje veštaka. Predloge opštinskih načelnika i udruženja dostaviće sud nadležnom sreskom načelniku na mišljenje o podesnosti i pouzdanosti predloženih lica.

(²) Gde nema ni organizovanih opština, ni udruženja spomenutih u prvom stavu, sud će se obratiti neposredno sreskom načelniku za predlog i mišljenje u smislu naredenja prvog stava.

(³) Gradska načelstva koja imaju nadležnost prvostepene upravne vlasti (§ 19 stav 2 br. 1 Zakona o unutrašnjoj upravi) davaće i predlog i mišljenje u smislu naredenja prvog stava.

(⁴) Ako kod okružnih sudova (sudbenih stolova) koji su i izvršni sudovi već postoje stalni veštaci za pomenuta procenjivanja, postavljeni po ranijim propisima, oni će ove veštace staviti u spisak veštaka po ovoj Uredbi i po potrebi taj spisak dopuniti po naredenjima stava 1 do 3, a okružni sudovi (sudbeni stolovi) koji nisu sami izvršni sudovi, dostaviće područnim sreskim sudovima u roku naznačenom u § 3 stav 1 spisak tih veštaka, koji stanuju u njihovim područjima. Ako sreski sud nema sumnje u pogledu njihove podesnosti i pouzdanosti, on će ih staviti u svoj spisak. A ako bi imao takve sumnje, tražiće mišljenje sreskog načelstva.

(⁵) Izvršni sud će na osnovu dostavljenih mu predloga i mišljenja i pošto, po potrebi, sam proveđe izvidaje o pojedinim licima, utvrditi spisak stalnih veštaka. Pri tome će brižljivo voditi računa o svemu što govori za podesnost pojedinih lica i protiv toga.

(⁶) Novo postavljene stalne veštace izvršni sud će zakleti shodno propisima koji vrede za zakletvu veštaka po Zakonu o sudskom postupku u gradanskim parnicama (Gradanski parnični postupak).

§ 4.

(¹) Okružni sudovi dostaviće u roku navedenom u § 3 stav 1 pretpostavljenom apelacionom sudu (Vrhovnom sudu, Banskom stolu) spisak stalnih kod njih zakletih veštaka za procenjivanje dobara navedenih u § 1 stav 2, ako takav spisak kod njih postoji, i to sa mišljenjem koji su se od njih pokazali sposobni i koji se predlažu da budu ponovno postavljeni.

(²) Apelacioni sud će utvrditi broj veštaka koje treba postaviti po § 1 stav 2 i područja u kojima, po mogućnosti, oni treba da stanuju. Broj veštaka za procenjivanje rudnika i zgrada koje pripadaju rudnicima, kao i spisak dosadašnjih takvih veštaka, za koje smatra da su se pokazali sposobnim i da ih treba ponovno postaviti, dostaviće

zatim rudarskim satništвима (kapetanatima) a u pogledu ostalih veštaka banskim upravama na mišljenje.

(³) Banske uprave i rudarska satništva dostaviće svoje predloge apelacionom sudu najdalje za trideset dana.

(⁴) U pogledu veštaka za procenjivanje postrojenja banske uprave će stavljati svoj predlog u sporazumu sa trgovačkim i industrijskim komorama.

(⁵) Apelacioni sudovi vrše postavljanje veštaka shodno naredenjima §-a 3 stav 5. Postavljeni veštaci zaklinju se (§§ 3 stav 6 i 8) kod sreskog suda u čijem području stanuju.

(⁶) Apelacioni sud dužan je spisak veštaka koje je postavio dostaviti svim sudovima prvoga stepena.

§ 5.

(¹) Veštace koji se pokažu nesposobnim, koji postanu nepouzdani, koji izgube svojevlasnost, koji budu na vlastitu molbu rešeni dužnosti veštaka, ili se zbog bolesti, starosti, promene prebivališta ili iz drugih razloga ne mogu više kao takvi upotrebiti, nadležni sud će brisati iz spiska veštaka.

(²) Ako nastane potreba da se postavi veštak, bilo iz razloga navedenih u stavu 1 bilo za to što se broj postavljenih veštaka pokazao nedovoljnim, postupiće se shodno naredenjima §§ 3 i 4.

§ 6.

(¹) Ako koji sud sazna da je u pogledu nekog veštaka, postavljenog od strane apelacionog suda, nastupio neki razlog za brisanje iz spiska veštaka, saopštiće to odmah apelacionom sudu. Apelacioni sud će, kada utvrdi da taj razlog postoji, odrediti brisanje veštaka iz spiska. Ako nastane potreba, da se na mesto veštaka brisanog iz spiska postavi novi ili da se osim tog slučaja postavi još koji veštak, postupiće se shodno naredenjima §-a 4 stav 2 do 6.

(²) Sudovi prvoga stepena objavljene promene odmah će provesti u svojim spiskovima.

§ 7.

(¹) Nedopušteno je raspisivanje stečaja (natečaja) radi postavljanja veštaka ili postavljanje veštaka preko broja utvrđenog po § 1 stav 3. No ovaj se broj, ukoliko se pokaže za to potreba, može povisiti.

(²) Pri postavljanju veštaka ne sme se uzimati u obzir potreba nekog lica, da mu se time pribavi izvor prihoda. Isto tako postavljanje se ne sme učiniti zavisnim od vršenja neke javne službe (n. pr. da dotično lice bude član u opštinskoj upravi ili odboru).

§ 8.

Veštaci, koje su izvršni sudovi postavili za procenjivanje kuća, poljoprivrednih dobara i dobara šumske privrede manje vrednosti (§ 1 stav 1), poučiće se pre zakletve o dužnostima njihova zvanja. Ovakve veštace može izvršni sud po potrebi, sve ili neke od njih, pozvati na zajednički dogovor o postupanju pri procenjivanju i o metodama procenjivanja.

II. Pozivanje veštaka

§ 9.

Pri izboru veštaka, koji se imaju pozvati radi neke procene, sud će najpre oceniti da li je dovoljno pozvati jednog veštaka ili se mora pozvati više njih, zatim da li će se veštaci pozvati radi procene u sud ili će se narediti procenjivanje na licu mesta.

§ 10.

(¹) Procenjivanje na licu mesta je obavezno kad su u pitanju zemljišta i pripaci od veće vrednosti (§ 113 stav 1 Zakona o izvršenju i obezbeđenju). Smatraće se kao zemljišta odnosno kao pripadak zemljišta od veće vrednosti ako se na zemljištu nalaze fabrike, parni mlinovi ili koja druga veća industrijska postrojenja, ili ako vrednost zemljišta samog ili zajedno sa zgradama prema sudskim spisima (ranije procene u izvršnom i ostavinskom postupku) ili prema суду podnetim ispravama (uverenja opštinskih vlasti, o prometnoj vrednosti zemljišta odnosno zgrada, uverenja o razrezanom porezu na prihod od zemljišta odnosno od zgrade) verovatno prelazi iznos od 200.000 dinara ili ako vrednost same zgrade na zemljištu verovatno prelazi iznos od 100.000 dinara i najposle predmeti rudničkog vlasništva.

(²) Ako se potrebni podaci za ocenu vrednosti ne nalaze kod suda, sud će, da dobije dovoljno osnova za ocenu vrednosti ili narediti tražiocu izvršenja da podnese isprave o vrednosti ili o tome preslušati izvršenika i tražioca izvršenja.

§ 11.

(¹) Radi procene zemljišta, na kojima nema nikakvih zgrada, dalje poljoprivrednih dobara i dobara šumske privrede, čija vrednost neće verovatno preći iznos koji će utvrditi apelacioni sud (Vrhovni sud, Banski stol) za svoje područje, a koji ne sme biti veći od 100.000 dinara, pozvaće se samo jedan vešetak, osim ako se iz razloga što se imaju proceniti zemljišta različitih vrsta obrade (kulture) ili iz drugih razloga pokaže kao neophodno potrebno da se pozove više veštaka da bi se moglo dobiti pouzdano mišljenje o vrednosti zemljišta ili zgrada.

(²) Ovo vredi i kada se imaju proceniti kuće za stanovanje, koje nisu u vezi sa nekim poljoprivrednim dobrom, dobrom šumske privrede ili industrijskim preduzećem, ako vrednost objekta verovatno ne prelazi 200.000 dinara.

(³) Što se tiče prethodne ocene vrednosti i ovde će se shodno primenjivati naredenje §-a 10 stav 2.

§ 12.

Ako se mora pozvati više veštaka zbog toga što se imaju proceniti zemljišta različite vrste obrade (kulture) ili zbog toga što se imaju proceniti istovremeno i zemljišta i zgrade vrste naznačene u § 2 stav 4 ili što se imaju proceniti industrijska preduzeća ili rudnici, svaki će od tih veštaka dati mišljenje o vrednosti za predmete, koji spadaju u njegovu struku. No o vrednosti svih procenjenih dobara zajedno treba da se izjasne svi pozvani veštaci. U takvim slučajevima sud će pozvati radi procene i drugog veštaka iste struke, samo onda, ako iz naročitih razloga smatra to potrebnim. To će učiniti naročito onda ako se od ostalih veštaka s obzirom na njihovu stručnu spremu, ne može očekivati ni približno prava ocena vrednosti, a vrednost dotičnog dela objekta će po svoj prilici biti znatna.

§ 13.

U onim slučajevima u kojima je sud, radi procene celog objekta koji je predmet prodaje ili jednog dela istog, pozvao samo jednog veštaka, mogu kako izvršenik tako i tražilac izvršenja predložiti da bude pozvan i drugi vešatak na njihov vlastiti trošak bez prava na naknadu toga troška od protivne strane.

§ 14.

Sud će, pošto odredi broj veštaka koji se imaju pozvati, izabratiste između veštaka unesenih u spisak, imajući pri tome obzir na udaljenost njihovog prebivališta od zemljišta koje se ima proceniti, kao i na njihovu naročitu sposobnost za pojedini slučaj. U svakom pojedinom slučaju treba paziti, da li se s obzirom na mesne prilike i lične odnose može posumnjati u potpunu nepristrasnost veštaka.

§ 15.

Ako se ima izvršiti procena manjih ili srednjih poljoprivrednih dobara i dobara šumske privrede pozvaće se kao drugi veštak, po pravilu, lice koje je učestvovalo pri procenama u raznim krajevima sudskog područja i tako dobilo mogućnost, da stekne pregled o vrednosti zemljišta i izvan područja njihove okoline kao i o prilikama koje imaju uticaja na vrednost takvih dobara. Ti veštaci treba, po mogućnosti, da stanuju u blizini sedišta suda odnosno u sredini teritorija više opština, u kojima oni vrše svoju veštačku dužnost.

§ 16.

Ako izuzetno u pojedinom slučaju nije moguće da se pozove stalno zakleti veštak (jer n. pr. u spisku apelacionog suda nema veštaka sa stručnom spremom za taj pojedini slučaj), izvršni sud će, pošto prethodno sasluša stranke i pošto se po potrebi obavesti kod stručnih škola, organizacija ili udruženja, postaviti veštaka za taj slučaj i istog zakleti.

§ 17.

(¹) Ako pozvani veštak ne dođe na ročište radi procene izvršni organ (sudski poverenik) može pozvati drugog kojeg sposobnog veštaka iz spiska (§ 1 stav 1 i 2). To ima naknadno da odobri izvršni sud.

(²) Ako se u toku procene nekog zemljišta većeg obima ukaže potreba, da se pozove veštak koji ima naročitu stručnu spremu, koju nema od suda imenovani veštak, onda će izvršni organ pravovremeno predložiti sudu da postavi takvog veštaka.

III. Pravila kojih se treba držati pri procenjivanju

§ 18.

(¹) Ako je zemljište koje se ima proceniti upisano u zemljišnoj knjizi, ima se uvek naznačiti vrednost pojedinog zemljišnoknjižnog tela. Ako se ima proceniti više zemljišnoknjižnih tela, s kojima se gospodari kao celinom, iz procene mora se videti, kakva je vrednost svakog zemljišnoknjižnog tela samog za se a kakva svih zajedno kao gospodarske celine.

(²) Ako zemljište nije upisano u zemljišnoj knjizi, onda će se svako zemljište koje prema predlogu tražioca izvršenja, za koji je sud našao da je dopušten, sačinjava samostalni objekat prodaje, proceniti za sebe. Ako se sa više objekata prodaje gospodari kao celinom, postupiće se po propisu stava 1.

(³) Rudnici i njihovi pripaci ceniće se po propisima Rudarskog zakona.

§ 19.

Vrednost će se, po pravilu, utvrđivati ili tako da se ustanovi prodajna vrednost (prometna, trgovачka, tržišna) po površinskim jedinicama (kod zgrada ustanovljenjem vrednosti pojedinih objekata) ili kapitalisanjem godišnjeg čistog prihoda.

§ 20.

Procena po prodajnoj vrednosti vršiće se naročito:

a) kod zemljišta bez zgrada, koja se s obzirom na njihov položaj imaju upotrebiti kao gradilišta.

b) kod zgrada koje ne podleže porezu na prihod od zgrada (kućarini) i koje ne služe svrhama poljoprivrednog ili šumsko-privrednog industrijskog preduzeća;

v) kod manjih i srednjih poljoprivrednih dobara i dobara šumske privrede;

g) kod pojedinih poljoprivrednih zemljišta i zemljišta šumske privrede, koja se neće prodavati kao sastavni delovi neke gospodarske celine;

d) kod zemljišta koja u vreme procene ne mogu давати приходе, али ће ih вероватно докније давати (као n. pr. шуме у забаћеним крајевима који су откнути од промета, фабрике које не раде, rudnici који још нису у промету, или који су већ од дуже времена изван промета).

§ 21.

Procena kapitalisanjem годишњег чистог прихода првенствено ће се употребити код великих пољопривредних добара и добара са рудничким или индустријским предузећима, која раде.

§ 22.

Зграде које подлеže poreзу на приход (кукарини) zajедно са још неизграђеним површинама уз те зграде увек ће се проценити и капитализанjem износа кирије и утврђењем вредности землjišta i грађевне вредности зграде. Као вредност procene узеће се prosečna suma из обеју наведених вредности.

§ 23.

Код других землjišta, осим оних наведених у §§ 20 до 22, као и у случају када треба отступити од метода (наčina procene) наведених у §§ 20 i 21, вештаци moraju navesti razloge, зашто су izabrali dotični način procene.

§ 24.

Pri utvrđivanju prodajne вредности imaju se uzeti u obzir uobičajene продажне цене землjišta iste каквоće, затим i uobičajene zakupnine, kad takvih има u dotičnoj okolini, а код шума i количина дрва на панju. Izvršni organ (sudski poverenik) ne треба да се задовољи sa општим navodima вештака o tome, већ мора nastojati, да они navedu конкретне slučajeve za potkrepljivanje svojih mišljenja, a po потреби, ће izvršni organ (sudski poverenik) испитivanjem поузданih lica pribaviti себи основу по којој bi могao oceniti, da ли mišljenje вештака odgovara stvarnim prilikama. Uvek se pri tome moraju zasebno proceniti зграде, a zasebno землjišta, a ова opet по врстама обраде (културе), ако je потребно i по kakvoći землjišta (bonitetu), kao i по površinskim jedinicama.

§ 25.

(¹) Pri procenjivanju пољопривредних добара i добара шумске привреде kapitalisanjem godišnjeg чистог прихода moraju se utvrditi bruto приходи, koje daju pojedini gospodarski delovi, koji pripadaju objektu procene; od тога se moraju odbiti izdaci potrebni за обрађивање (gospodarenje), dalje poreзи i остale javne даљбине које terete землjište. Realna prava vezana sa добром dodaće se приходу od добра, prema износу njihove вредности. Zgrade, уколико су one потребне за гospодарство добра, a nalaze se bar u srednjem грађевном stanju, neće se узети posebno u obzir; трошкови поправака за једну годину, који одговарају средњем грађевном stanju imaju se odbiti od bruto износа; трошкови који прелазе ovaj износ, a потребни su za veće поправке, чија je потреба nastala usled kvantitativnih ili kvalitativnih nedostataka зграда, odbićе se od kapitalisanog чистог износа. Ostale зграде које не подлеže poreзу на приход од зграда (кукарини) proceniće se prema njihovom приходу. Kod зграда i землjišta, која služe само за лично уživanje, узеће се u obzir износ који bi se добио eventualним давanjем u najam ili zakup od чега ће se odbiti трошкови izdržavanja i остали терети. Ako se ne mogu dati u najam ili zakup, onda ће se utvrditi prodajna вредност i ta ће se додати kapitalisanom чистом приходу.

(²) Vrednost шума utvrđice se po opštim правилima za računanje вредности шума; чисти приход ће се uвек zasebno kapitalisati.

§ 26.

(¹) Po којој ће се каматној стопи kapitalisati utvrdeni чисти приход od пољопривредних землjišta i землjišta шумске привреде ili od зграда bez пољопривредних, шумских ili индустрijskih предузећа utvrđice svaki apelacioni суд (Vrhovni суд, Banski stol) за своје подручје ili за pojedine delove тога подручја, i то први put u roku od mesec дана поступању на snagu ове Уредбе a докније до kraja decembra сваке године за наредну годину. To ће apelacioni суд objaviti u »Službenim новинама«. Kamatna stopa ће се odrediti zasebno за kapitalisanje kod зграда, kod пољопривредних землjišta i землjišta шумске привреде при чему треба код сваке од ових трију grupsa uzeti u obzir njihove prosečne приходе. Pre nego se odredi

kamatna stopa tražiće se mišljenje većih hipotekarnih banaka, zatim poljoprivrednih i šumskih odnosno tehničkih organizacija i udruženja koja eventualno postoje u tom području.

(²) Od utvrđene kamatne stope moći će se otstupiti, samo ako veštaci jednoglasno izjave da za konkretni slučaj ona očigledno ne odgovara i ako za to otstupanje navedu razloge.

(³) Za rudnike izvršiće se kapitalisanje po desetpostotnoj kamatnoj stopi.

(⁴) Kod zemljišta sa industrijskim postrojenjima, u koje spadaju i postrojenja za proizvodnju sirovina (n. pr. kamenolomi, ciglane, postrojenja za vađenje mineralnih ulja i sl.), kamatnu stopu, koja se ima upotrebiti, utvrdiće veštaci od slučaja do slučaja.

§ 27.

(¹) U pogledu zgrada, koje podleže porezu na prihod od zgrada (§ 20) vrednost zemljišta i građevine kao i neizgrađenih površina koje njima pripadaju sastoji se od prodajne cene izgradene i neizgrađene površine zemlje utvrđene po § 24 (zemljišna vrednost zgrade), kao i od vrednosti samih građevina (građevna vrednost zgrade).

(²) U zakupninu (kiriju) ima se uračunati i zakupnina koja će se dobiti za prostorije, koje su momentane neizdate. Od bruto kirije odbiće se godišnji porezi i druge javne dažbine, premije za osiguranje protiv požara i prosečni iznos godišnjih troškova za izdržavanje, koji će se odrediti prema stanju građevine.

(³) Troškovi popravka usled lošeg stanja građevine, koji prelaze godišnje troškove izdržavanja, imaju se odbiti od utvrđene vrednosti.

(⁴) U pogledu zgrada koje su oslobođene od poreza na prihod od zgrada (kućarine), pri utvrđivanju prihoda uzeće se u obzir i vreme za koje je zgrada još oslobođena od poreza.

§ 28.

Pri utvrđivanju vrednosti zemljišta mora se označiti, koju vrednost ima zemljište, ako ostanu u snazi služnosti, preuzići (zadržana izdržavanja) i drugi realni tereti, koji terete zemljište, a koju vrednost ono ima bez svih ovih tereta; osim toga moraju ovi tereti biti sami za sebe procenjeni i u zapisniku biti označene glavnice, koje

odgovaraju njihovoj vrednosti (§ 113 stav 2 Zakona o izvršenju i obezbeđenju).

§ 29.

(¹) Najamna ili zakupna prava upisana na zemljištu neće se pri procenjivanju samog zemljišta uzimati u obzir ali će se radi utvrđivanja oštete na koju ima pravo poraboprimac usled prevremenog ukidanja tog porabnog prava utvrditi vrednost upisanog porabnog prava.

(²) Upisana prava otkupa neće se pri procenjivanju uzimati u obzir.

(³) Ako na nekom zemljištu ima tereta, koji silom zakona prelaze na kupca (dostalca), navešće se vrednost koju ima zemljište uz održanje tereta. Nije potrebno zasebno procenjivanje prava koje proizlazi iz tereta.

§ 30.

(¹) Kao vrednost upisanog prava (tereta) uzima se:

1) kad je vreme trajanja tereta većito ili je određeno dok traje kakvo samoupravno telo, udruženje ili kakav zavod osnovan na neodređeno vreme, dvadesetostruki iznos jednogodišnjeg tereta;

2) kad je vreme trajanja tereta neodređeno, izuzev slučaja iz tač. 5 ovoga stava, desetostruki iznos jednogodišnjeg tereta;

3) kad je vreme trajanja određeno, zbir tereta za sve vreme trajanja, ali nikada više od dvadesetostrukog jednogodišnjeg iznosa;

4) kad se radi o povratnim koristima delimično sa određenim vremenom trajanja, a delimično sa neodređenim, celokupni iznos koristi ili činidbi u određenom vremenu povećan sa desetostrukim iznosom godišnje koristi ili činidbe; no ni ovako utvrđeni celokupni iznos ne sme prekoracićti dvadesetostruki iznos jednogodišnje koristi ili činidbe;

5) kad se radi o koristi ili činidbi, određenoj za vreme života koga lica:

a) ako je lice staro najviše 15 godina 18-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;

b) ako je lice staro više od 15 godina a najviše 25 godina 17-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;

- v) ako je lice staro više od 25 godina a najviše 35 godina 16-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- g) ako je lice staro više od 35 godina a najviše 45 godina 16-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- d) ako je lice staro više od 45 godina a najviše 55 godina 12-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- d) ako je lice staro više od 55 godina a najviše 65 godina 8½-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- e) ako je lice staro više od 65 godina a najviše 75 godina 5-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- ž) ako je lice staro više od 75 godina a najviše 80 godina 3-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- z) ako je lice staro više od 80 godina 2-struki iznos godišnje koristi ili činidbe;
- 6) ako se radi o koristi ili činidbi određenoj na vreme života više lica i tako, da ove prestaju smrću lica, koje najpre umre, za utvrđenje vrednosti merodavne su godine starosti najstarijeg lica; a ako koristi ili činidbe prestaju smrću lica koje poslednje umre, onda su za utvrđenje vrednosti merodavne godine starosti najmlađeg lica;
- 7) ako se radi o koristima ili činidbama različnim u pojedinim godinama, uzeće se kao godišnji iznos prosek odnosnih određenih koristi ili činidbi;
- 8) ako se radi o služnosti i plodouživanju ili upotrebi, a godišnja vrednost ove nije utvrđena određenim iznosom, uzeće se kao godišnja vrednost služnosti 20-ti deo vrednosti stvari opterećene služnošću;
- 9) ako se radi o prihodu novčanog kapitala, a nije odredena interesna stopa, uzeće se kao godišnja korist 6% interesa.
- (2) Procena vrednosti prava ovlašćenika vrši se na osnovu interesa koje ovlašćenik ima da teret ostane na zemljištu, pa se taj interes kapitalizira po propisu stava 1.

§ 31.

(1) Pre nego što se opiše pripadak zemljišta odnosno rudnika (§ 113 stav 1 Zakona o izvršenju i obezbeđenju) imaju se utvrditi zalihe potrebne za nastavak redovnog gospodarstva, kao i za nastavak gospodarstva potrebna stoka, alat i oruđe, pa se u zapisnik ima

navesti koliko od tog nedostaje za redovno obradivanje zemljišta. Kod velikih poljoprivrednih dobara šumske privrede nije potrebno zasebno popisivanje i procena nađenog pripatka, ako se cena pripatka, koji je u rđavom stanju i stoga se ima nabaviti, odbija od vrednosti prihoda.

(3) Ako se u isto vreme procenjuje više zemljišta ima se navesti pripadak koji pripada svakom zemljištu koje se ima napose proceniti (§ 18).

(3) Odredba stava 1 i 2 važi samo ukoliko je to osnovano na građanskom pravu odnosno na rudarskom zakonu, koji važi u dotičnom pravnom području gde se procena vrši.

§ 32.

Posebnom Uredbom propisaće se ukoliko se kod zgrada njihova vrednost, umesto procenom može utvrditi na osnovu prihoda merodavnih za odmeravanje poreza ili na osnovu godišnjeg poreza (§ 113 stav 5 zadnja rečenica Zakona o izvršenju i obezbeđenju).

IV. Postupak pri procenjivanju

§ 33.

(1) Procenjivanje u sudu provodi sudija. Procenjivanje na licu mesta provodiće činovnik sudske pisarnice (arhivski činovnik).

(2) Da li će se procenjivanje u pojedinom slučaju zbog važnosti i teškoće poveriti javnom beležniku (§ 223 broj 2 Zakona o javnim beležnicima, § 26 stav 3 Zakona o izvršenju i obezbeđenju) odlučiće sud prema prilikama pojedinog slučaja.

(3) Izuzetno se može procenjivanje na licu mesta poveriti sudiji (sudijskom pomoćniku i t. d.) ako se procenjivanje zbog važnosti i zamršenosti odnosnog slučaja ne bi moglo poveriti činovniku sudske pisarnice, a sudu ne stoji na raspoloženju javni beležnik ili se prema prilikama dotičnog slučaja ne bi moglo smatrati celishodnim da se procenjivanje poveri javnom beležniku.

§ 34.

(1) Kad se procenjivanje ima izvršiti na licu mesta, izvršni organ (sudski poverenik) obavestiće o vremenu i mestu procene dužnika

(izvršenika) i tražioca izvršenja (ovrhovoditelja) i dostaviće im imena postavljenih veštaka.

(²) Kao učesnici pri procenjivanju mogu prisustvovati i lica, u čiju su korist na zemljištu upisane služnosti, preuzitci, založna prava i drugi realni tereti.

(³) Učesnici mogu preko izvršnog organa (sudskog poverenika) ili njegovom dozvolom neposredno činiti veštacima napomene koje smatraju da mogu biti od važnosti za utvrđivanje vrednosti predmeta, koji se ima proceniti. Napomene koje izvršni organ (sudski poverenik) bude smatrao neprikladnim, odbije. Izvršni sud može narediti da kod procenjivanja sude luje i veštak za premer zemlje (geometar), ako to u poejdinom slučaju smatra potrebnim radi ustanovljenja predmeta procene. No ovo može narediti isto pošto prethodno o tome presluša učesnike.

§ 35.

Izvršni organ (sudski poverenik) kojemu je povereno procenjivanje mora da se iz mape obavesti o položaju parcela koje se imaju proceniti, a iz zemljišne karte i katastra o vrsti obrade (kulture); zatim da utvrdi eventualna neslaganja kataстра sa zemljišnom knjigom, ako smatra, da je to potrebno za identificiranje parcela na licu mesta i da precrtka skicu plana čuvajući pri tome mapu.

§ 36.

Ako se zbog obima zemljišta koje se ima obići procena ne može izvršiti za jedan dan, onda će se ona nastaviti idući dan. Samo u slučaju kada je nemoguće odmah provesti procenu, jer se radi o proceni velikih poljoprivrednih dobara ili dobara šumske privrede ili zemljišta sa industrijskim ili rudničkim postrojenjima pa je usled toga potrebno opsežno izračunavanje, izvršni organ (sudski poverenik) će posle obavljenog razgledanja na licu mesta ili veštacima odrediti rok da napismeno sastave operat o proceni, te im u tu svrhu odrediti rok za predaju, ili će za procenu odrediti naročito ročište u samom sudu.

§ 37.

Procenjivanje na licu mesta počeće time, što će se zemljište koje se ima proceniti razgledati. Ako je u slučajevima u kojima se zem-

ljište mora razgledati to nemoguće zbog vremenskih prilika (nepogoda) odložiće se procenjivanje dok ta zapreka traje.

§ 38.

Ako se kod razgledanja zemljišta koje je upisano u zemljišnoj knjizi pokaže neslaganje između zemljišnoknjžnog stanja i faktičnog stanja (stanja posedovanja) ili se pokaže da u pogledu zemljišta ne-upisanog u zemljišnoj knjizi postoji spor o posedu, onda će se predmet spora utvrditi saslušanjem prisutnih učesnika i trećih lica kojima su poznate prilike i pokušaće se spor ukloniti, a ako se spor ne može ukloniti, onda će se taj predmet zasebno proceniti.

§ 39.

Veštacima se moraju saopštiti iz akta poznate činjenice (mere katastarske površine, kakvoća zemljišta — bonitet), katastarski čisti prihod i godišnji poreski dug svake pojedine parcele; ukoliko je poznato da je zemljište bilo procenjivano od strane suda povodom kojeg ranijeg dražbenog postupka ili u cilju opterećenja hipotekom, saopštice im se i ova procena. Ako su na nekom zemljištu upisane javne dažbine, koje nisu priezi državnih poreza (na pr. doprinosi za vodne zadruge i sl.), moraju se ove ustanoviti i veštacima saopštiti.

§ 40.

(¹) Zapisnik o proceni mora sadržati naznaku pojedinih parcela, meru površine i opis zemljišta koja se procenjuju prema momentima, koji imaju uticaja na vrednost.

(²) Takvi momenti jesu:

1) kod zgrada: površina pod zgradom, vrsta zgrade, visina po spratovima, broj prozora, materijal od kojega je zgrada građena i kojim je pokrivena, podela na prostorije za stanovanje, za poslovanje (poslovne prostorije), staje, podrumi i veličina istih; da li ima prostorija građenih na svod; stanje građevine i momenti koji imaju uticaja na opasnost od požara; najzad mestni položaj (u većim mestima naročito s pogledom na prometni centar, komunikaciona sretstva i slično).

2) kod poljoprivrednih dobara i dobara šumske privrede: položaj zgrada iz kojih se vodi gospodarstvo dobra (da li se te zgrade nalaze izvan naselja ili u naselju, saobraćajne prilike za prodaju proizvoda), položaj zemljišta prema zgradama i da li taj položaj olakšava ili otežava gospodarenje, strukturu tla, vrsta obrade (kulture), a ako ova ne odgovara principima dobrog gospodarenja, za koju drugu bi vrstu obrade zemljište očevidno bilo podesnije, stepen (kvalitet) gospodarenja, postrojenja za eventualnu melioraciju zemljišta; kod šuma naročito položaj šume i količina drveta na panju, stanje pošumljavanja, prilike prenosa produkata i njihovo iskoriščavanje, služnosti kojima je opterećen šumski posed, konačno da li postoje naređenja vlasti koje ograničavaju šumsko poslovanje i ako se češće dešavaju elementarne nepogode, stepen njihove štetnosti.

(2) Ako se radi o zemljištima na kojima ima industrijskih postrojenja ili rudničkih preduzeća, treba na sličan način utvrditi postrojenja koja postoje, te opšte i posebne prilike odlučne za rad preduzeća (naročito vodena snaga). Kod rudnika imaju se uzeti u obzir i geološke prilike, trgovачki položaj, investicije i količina rude, koja se eksploatiše.

(3) Izvršni organ (sudski poverenik) ima da prema veličini i vrednosti objekata koji se procenuju, odluci u kojem opsegu treba u pojedinom slučaju ispitati napred navedene okolnosti. Treba strogo paziti na to, da rad oko procene ne bude takvog obima, da troškovi za izvršenje procene, ne bi bili u srazmeri sa vrednošću predmeta procene.

§ 41.

(1) U mišljenju veštaka mora biti navedeno, na što je moguće razumljiviji način, koje su metode upotrebljene za utvrđivanje i izračunavanje vrednosti i osnovi koji su bili odlučni za utvrđenu vrednost. Izvršni organ će, po potrebi, dati veštacima potrebna upustva o tome.

(2) Ako izvršni organ posumnja u tačnost mišljenja veštaka, i ta se sumnja ne bude mogla ukloniti pitanjima na veštake, on će svoju izjavu dodati u zapisnik.

§ 42.

(1) Na osnovu priloženog operata o proceni sud će u smislu §-a 113 stav 8 Zak. o izvr. i obez. utvrditi po slobodnom uverenju vrednost, koja se ima uzeti za osnovicu dražbenog postupka. Pri tome mora naročito odlučiti da li odobrava otstupanje od ustanovljene kamatne stope (§ 26 stav 2) koje je učinjeno kod kapitaliziranja cistog prihoda.

(2) Pre nego donese odluku sud će u najkraćem i najjednostavnijem obliku pribaviti potrebna objašnjenja:

a) ako su bila pozvana dva ili više veštaka i između njih nije se mogla postići saglasnost o vrednosti;

b) ako izvršni organ posumnja u tačnost mišljenja o proceni;

v) ako sud smatra da je nedovoljan opis, da je mišljenje nedovoljno obrazloženo, ili da inače ima sumnje protiv vrednosti utvrđene procenom.

(3) Ako je mišljenje dao samo jedan vešetak, može biti preslušan i drugi koji vešatak; a ako su mišljenja dala dva veštaka, onda koji treći vešatak. Dotičnom veštaku može sud narediti, da prethodno obide zemljište bez intervencije suda.

§ 43.

Naređenja §§ 34, 35 prva rečenica, 40 st. 1, 41 i 42 shodno će se primenjivati i onda, kad se procenjivanje vrši u samom sudu.

§ 44.

Sud će o utvrđenoj vrednosti obavestiti tražioce izvršenja, i to u slučaju ako se ima odrediti ročište za utvrđenje dražbenih uslova, u pozivu na ovo ročište, a ako nije već uz predlog za dozvolu dražbe bio podnet nacrt dražbenih uslova, u nalogu kojim mu se nalaže da podnese nacrt dražbenih uslova. Da ovo bude moguće, sud će izviđanja po § 41 provesti sa što je moguće većom brzinom. Izvršni sud će u isto doba, po službenoj dužnosti ili po predlogu, narediti sve potrebne dopune ili ispravke zapisnika o opisivanju i procenjivanju zemljišta.

§ 45.

Na osnovu prigovora eventualno podnetih protiv procenom utvrđene vrednosti, odnosno na osnovu predloga stavljenih u nacrtu dražbenih uslova (uslovi javne prodaje) doneće sud zaključak o iznosu vrednosti procene i isti dostaviti učešnicima uz istovremenu dostavu dražbenog proglaša.

V. O nagrađivanju (pristojbama) veštaka

§ 46.

Bliža naredenja o nagrađivanju (pristojbama) veštaka izdaće se posebnom Uredbom. Dok se pomenuta Uredba ne izda primenjivaće se naredenja §§ 47 do 58.

§ 47.

(¹) Veštaci koji vrše procenjivanje zemljišta imaju pravo na:
1) putne troškove; 2) troškove potrebnog izdržavanja; 3) oštetu za izgubljenu zaradu (dangubu) i 4) nagradu za trud.

(²) Veštaci treba da traže naknadu pomenutih pristojba usmeno ili pismeno kod suda za vreme od 24 sata po saslušanju ili posle podnošenja mišljenja jer inače gube pravo na te pristojbe.

1) Putni troškovi

§ 48.

(¹) Veštaci imaju pravo na naknadu potrebnih troškova prouzrokovanih putovanjem u mesto gde se vrši procenjivanje i povratkom iz tog mesta.

(²) Ako se procenjivanje vrši u mestu stanovanja ili prebivališta veštaka, priznaće im se, bez obzira na udaljenost njihovog stanovanja od sudske zgrade ili mesta na kome se inače vrši procenjivanje, samo troškovi za prevoz javnim prevoznim sredstvima opšteg saobraćaja (tramvaja, autobusa, omnibusa i slično). Troškovi za prevoz fijakerom (autom) priznaće se veštacima samo ako tu upotrebu opravdavaju prilike pojedinoga slučaja (bolest veštaka, vremenske nepogode, težina puta i sl.), što ceni sud po svojoj slobodnoj oceni.

(²) Pod troškovima za prevoz fijakerom (fijakerina) podrazumeva se trošak za upotrebu prevoznog sredstva, koji je u dotičnom mestu uobičajeno i po uobičajenim ili unapred utvrđenim cenama (tarifi).

§ 49.

(¹) Ako se veštaci saslušavaju na kojem drugom mestu, a ne u mestu stanovanja ili prebivališta, priznaće im se troškovi za prevoz javnim prevoznim sredstvima (§ 48 stav 2) ili drugim državnim ili samoupravnim prevoznim sredstvima bez obzira na udaljenost od njihovog stana ili mesta prebivališta, do mesta na kome se vrši saslušanje.

(²) Troškovi za prevoz pomenutim prevoznim sredstvima računaće se takođe uvek po unapred utvrđenoj tarifi za prevoz tim prevoznim sredstvima.

§ 50.

Ako veštaci nisu mogli upotrebiti ni jedno od prevoznih sredstava pomenutih u § 47 priznaće im se troškovi za prevoz fijakerom (§ 48 stav 3) samo onda, ako je mesto u kome se vrši procenjivanje udaljeno od mesta stanovanja ili prebivališta više od 6 kilometara ili ako oni, bez obzira na udaljenost, ne mogu da prevale taj put bez upotrebe kakvog prevoznog sredstva (na pr. zbog bolesti, vremenskih nepogoda i sl.).

§ 51.

(¹) Veštaci su dužni upotrebiti najkraći put odnosno najkraću i najjeftiniju vezu. Izuzetak od ovog dozvoljen je samo za slučaj kada bi saobraćaj na takvom putu bio prekinut. Ovakav izuzetak ceni u svakom slučaju sud.

(²) Po pravilu, priznaće se veštacima troškovi za prevoz najnižom prevoznom klasom. Troškovi veće prevozne klase priznaće im se samo, ako upotrebu te više klase opravdava društveni položaj veštaka.

§ 52.

Ako se mogu upotrebiti razna prevozna sredstva, priznaće se veštacima trošak za ono prevozno sredstvo, koje se s obzirom na postojeće prilike, može upotrebiti sa manjim troškom.

2) Troškovi potrebnog izdržavanja

§ 53.

(¹) U ime troškova potrebnog izdržavanja priznaće se veštacima samo višak preko troška potrebnog za njihovo izdržavanje u mestu stanovanja ili prebivališta.

(²) Ako se procenjivanje vrši u samom mestu stanovanja ili prebivališta veštaka, onda oni nemaju prava na nikakvu naknadu za troškove izdržavanja.

3) Otšteta za izgubljeno vreme

§ 54.

Veštaci imaju pravo na otštetu za izgubljenu zaradu (dangubu) samo ako su zbog toga osetno oštećeni u svojoj dnevnoj zaradi.

§ 55.

Sud slobodno ceni dokaze koje veštaci podnesu o izgubljenoj zaradi (dangubi).

4) Nagrada za trud

§ 56.

(¹) Nagradu za trud odmeriće sud uzimajući pri tome u obzir, prilike privredovanja veštaka i njihov posao, kao i to kako se izvan suda (izvan sudskog postupka) nagraduju takve radnje veštaka.

(²) Ako se trud veštaka sastoji samo u radnjama poslednje vrste, koje su obično skopčane sa njihovim svakodnevnim privredovanjem ili znanjem, onda se neće za ovaj trud priznavati, osim otštete za dangubu, nikakva dalja nagrada.

§ 57.

Ako krivicom veštaka njihovo pismeno mnjenje ne bude dovoljno, pa sud odredi da oni dadu novo mnjenje, ne pripada im za to ni otšteta za izgubljenu zaradu, ni nagrada za trud.

§ 58.

Kad se više veštaka pozove, da dadu jedno zajedničko mnjenje, pripadaju svakome napred naznačene pristojbe.

VI. Prelazna i završna naređenja

§ 59.

Ova uredba stupa u život kada bude obnarodovana u »Službenim novinama«, a obaveznu snagu dobija nakon proteka petnaest dana od njenog obnarodovanja.

Br. 65880 U-578

24 juna 1932 god.

Beograd.

Ministar pravde,
B. Maksimović s. r.

4.37210

STVARNO KAZALO

Brojevi znače stranice Dodatka.

Administrativna ovraha 10;
agrarna banka (privilegovana) 13;
agrarna reforma, interesenti 16; 19; likvidacija 16;
agrarne zajednice 16;
amortizacija hipotekarne tražbine 39;
anticipativno stavljanje na snagu propisa
Zakona o izvršenju 1;
apelacioni sud u Novom Sadu, ovraha na njegovom području u slučaju smrti ovrenikove 26;
Arandželović dr Dragoljub 5;
autorsko pravo 17.

Bratinske blagajne 16;
brisanje hipoteka 38; vještaka 55;
broj vještaka za procjenjivanje 52;
burzovni obranički sudovi 40.

Crkve, realni tereti za njih 24;
crkvena imovina 15.

Čakovac, naslijedno pravo na području njegovog sreskog suda 25.

Derogaciona klauzula (opća) 9;
dobrovoljci, njihova udruženja i pozajmice 16; njihova zemljišta 17; 19;
dopune zakona o izvršenju (Ip.) 6; 47; 49;
dostavljanje po propisima, koji važe za zemljišnu knjigu 22;
društvo »Dunav-Sava-Jadran« 23;
država, ovraha protiv nje 3;
Državna hipotekarna banka 13;
državni činovnici, ovraha na njihovim nadležnostima 46;
Državni sud za zaštitu države 24.

Eimer dr Bertold 4; 5.

Fundus instructus 50.

Gradansko pravo (pojam) 39.

Hipoteka, pravo na brisanje 38;
hipotekarne knjige 29; 33.

Imaoci založnica i dionih obveznica 37;
incidentalni sporovi 11; 25;
intabulacija i pribilješka 31;
intabulacione knjige 29; 31;
interesenti agrarne reforme 16; 19;
invalidnine po invalidskom zakonu 17;
invecta et illata 50;
ispravke teksta zakona o izvršenju 6;
izbor vještaka za procjenjivanje 58;
Italija, promet i tranzit 17;
izdavanje tapije u ovršnom postupku 32;
izlučna tužba 11;
izmjene i dopune ovršnog postupka (Ip.) 6; 47; 49;
iznimke od ovre 15;
izostanak vještaka za procjenjivanje 58;
izrađevine od zlata, srebra i platine 18;
izuzimanje od ovre u stečajnom postupku 26;
izvadak iz knjige tapija 31.

Javna skladišta, ovraha na priboru 26; na robi 17;
javne dažbine 10;
javne knjige 29; na području kasacionog suda u Beogradu 29; 31;
javni bilježnici 18; kao ovršni organi 35;
javni službenici, ovraha na njihovim nadležnostima 47;
javnobilježnički akt 24;
Južne željeznice 16.

Kapitalisanje godišnjeg čistog prihoda 60; 61;
kasacioni sud, ustrojstvo i rad 44;
katolička crkva, prinosi 24;
kaucije po § 64 zakona o radnjama 18;
komasacija 24;
konvencija o prevozu putnika i prtljaga na željeznicama 16;
kratice 1;
kuksi 36;
kvalifikacija vještaka za procjenjivanje 53; 55.

Likvidacija agrarne reforme 16; zemljoradničkih dugova 18; lutrije 18.

Međunarodni ugovori 15; minimum egzistencije javnih službenika 46; zemljoradničkog posjeda 20; mišljenje vještaka za procjenjivanje 68; mjenični zakon 23; mjesni sudovi kao ovršni organi 34.

Nadležnost sudske pojedinca okružnog suda 25; nagrada za trud vještaka 72; naknade 41; naplata državnih potraživanja iz službenog odnosa 10; troškova postupka, novčanih kazna i naknada 41; Narodna banka 12; nepokretnine, ovrha na njima 14; novčane kazne 41; novčani zavodi 18.

Obranički sudovi 39; odluke šerijatskih sudova 24; određivanje vještaka 58; opća derogaciona klauzula 9; opća uprava i sudske ovrhe 4; opće korisne ustanove 3; opći propisi o ostavljanju ranijih propisa u važnosti 15; opterećenje crkvene imovine 15; osiguranje radnika 16; otšteta za izgubljeno vrijeme vještaka za procjenjivanje 72; otuđenje crkvene imovine 15; ovrha na nepokretninama 14; na priboru javnih skladišta 26; po službenoj dužnosti 23; protiv države 18; protiv države i samoupravnih tijela 3; 18; radi pretvodnog ispunjenja 47; u slučaju smrti ovršenikove 25; ovrhe po propisima rudarskih zakona 36; ovršni naslov 43; ovršni organi 34; njihove pristojbine 35.

Parnično opunomočenje 25; penziono osiguranje namještenika 18; pobijanje presuda obraničkih sudova 39; poljoprivredni kredit, pozajmice 17; 19; popis zemljišta 31; porabna prava, procjena 63; poreska ovrha 10; porezi 10;

postavljanje vještaka za procjenjivanje 54; Poštanska štedionica, povlastice 12; ulozi 15; 26; poštansko-štедne knjižice 15; pouka vještaka za procjenjivanje 56; povlastice društava, zavoda itd. 12; površinska polja 36; pozajmice iz poljoprivrednog kredita 16; 19; pozivanje vještaka 56; samo jednog 57; više njih 57; pravna sigurnost 1; pravo ostvarivanje zahtjeva na brisanje hipoteke 38; otkupa, procjena 63; zaloge na inventa et illata, odnosno na fundus instructus 49; predbilježbe 23; prelaz ovrhe radi obezbjedenja u ovru radi namirenja 43; prelazna naredba Uip. 42; uredbe o procjenjivanju zemljišta 73; Prelog, naslijedno pravo na području sreza 25; presude šerijatskih sudova 24; pribilješka 29; 31; prigovor protiv procjene 70; princip jedinstva 43; prinudna dražba 31; prinudna uprava 31; pripadak i zalihe, procjena 64; pristojbe, naplaćivanje njihovo 41; ovršnih organa 35; vještaka za procjenjivanje 70; Privilegovana agrarna banka, povlastice 12; pozajmice 17; privremena sredstva obezbjedenja 44; priznanica javnog skladišta 17; procjenjivanje zemljišta, na licu mjesta 56; 65; u sudu 65; postupak 65; pravila 59; kapitulisanjem godišnjeg čistog prihoda 60; 61; po prodajnoj vrijednosti 59; 61; zgrada, koje podleže kućarini 60; 62; porabnih prava 63; prava otkupa 63; priplatka 64; realnih tereta 62; zaliha 64; utvrđivanje prava (tereta) 63; zapisnik 67; mišljene vještaka 68; obaviješćivanje stranaka o procjeni 69; prigovori 70; prodaja ručne zaloge 23; prodajna vrijednost pri procjeni 59; 61; propisi Ip., koji su anticipativno stavljeni na snagu 1; cjelokupnog ovršnog zakona 4; prosječna suma dviju procjena 60; 62; putni troškovi vještaka 70.

Raniji zakoni, uredbe, naredbe i pravilnici 9; realni tereti, procjena 62; za crkve 22; red prvenstva po zastavnim i hiptekarnim knjigama 33; ručna zalogu, njena prodaja 23; rudarski zakoni 36; rudna polja 36.

Sajovic dr Rudolf 5; saobraćaj i tranzit s Italijom 17; savez zadruga za poljoprivredni kredit 12; samoupravna tijela, ovrha protiv njih 3; saopćenje procjene strankama 69; služnosti i druga stvarna prava u intabulationim knjigama 32; socijalna zaštita zemljoradnika 2; 20; spisak vještaka 54; srećke Državne klasne lutrije 18; sredstva osiguranja 44; stečajni zakon 23; 26; stoka na zakupnom dobru 49; strane željeznice 16; stupanje na snagu § 20 novog ovršnog zakona 3; uvodne uredbe 44; Subotić dr Niko 5; sudija pojedinac okružnog suda 25; sudske knjige 19; sudske ovršitelji 35.

Šerijatski sudovi 24; Strigova, područje općine i njeno naslijedno pravo 25.

Tašner dr Joža 6; tapija 27; treća novela ogz. 38; trgovачki zakoni 23; troškovi izdržavanja vještaka 72; troškovi postupka (pristojbe), naplaćivanje 41.

Udjeli u imovini rudarske zadruge 36; udruženja, naseljenih dobrovoljaca 16; 19; zemljoradnika 16; 19; uložci Poštanske štedionice 15; 26; uloži Poštanske štedionice 15; uredba o intabulaciji 32; o izmjenama i dopunama u Ip. 46; o pristojbinama sudskih organa 35; o procjenjivanju zemljišta 44; 52; o stupanju na snagu ovršnog postupka 8; uvjerenje (svjedodžba) o vlasništvu 31; uvodne napomene uz Uip. 7; uvodni zakon 4.

Varant 18; veleizdaja, naknada štete 24; veliki posjedi 16; veliki sud u Podgorici 8; vještaci za procjenjivanje, brisanje iz spiska 55; broj 52; izbor 58; izostanak 58; kvalifikacija 53; 55; mišljenje 68; nagrada za trud 72; određivanje 58; otšteta za izgubljeno vrijeme 72; postavljanje 54; pouka 56; pozivanje 56; samo jednog vještaka 57; odnosno više njih 57; pristojbe 70; putni troškovi 70; spisak vještaka 53; troškovi potrebnog izdržavanja 72; vrijednost prava (tereta) 63.

Zabilježbe 23; tužbe za pobijanje 23; zadruge za poljoprivredni kredit 12; zahtjevi osiguranja 16; penzionog osiguranja 18; zajednički skrbnik imalaca založnica 36; zakon, o činovnicima 10; o državnom pravobranioštvu 3; 18; o javnim bilježnicima 18; 24; o javnim skladištim 17; 26; o kontrolisanju čistoće izgrađevina iz zlata, srebra i platine 18; o naknadi štete državi zbog djela veleizdaje 24; o općem upravnom postupku 10; o pobijanju pravnih djela izvan stečaja 23; o pomoći 17; o radnjama 18; o sudskom vanparničnom postupku 23; o uređenju šerijatskih sudova 24; o zaštiti autorskih prava 17; o zaštiti zemljoradnika 2; o zemljišnim knjigama 23; 23; zalihe pri procjenjivanju 64; založno pravo porabodavčovo 49; zanatske zadruge 12; zapisnik o procjeni 67; zastavne knjige 29; 32; 33; zaštita zemljoradnika 2; 20; završna naredba uredbe o izmjenama Ip. 51; uredbe o procjenjivanju 73; uredbe o uvođenju Ip. (Uip.) 44; zemljište, koje nije uneseno u zemljišnu knjigu 29; zemljoradnička udruženja 16; 19; zemljoradnička zaštita 2; 20; zemljoradničke zadruge 12; zemljoradničke kreditne zadruge 18.

Zeljeznice, Južne 16; italijanske 17; strane 16; željezničke knjige 22.